

AKŞEHİR ŞEHİT ÖZDEN ÇINAR KIZ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ ACİL DURUM EYLEM PLANI

ADRES: Altunkalem Mahallesi Aziz perkün Caddesi No:6 42550,
Akşehir / KONYA

İŞVEREN : Hatice YALÇIN

İŞVEREN VEKİLİ : Osman ÖZAL

HAZIRLAYANLAR : Osman ÖZAL

BÖLÜM 1	1.AMAÇ 2.KAPSAM 3.HEDEF 4.SORUMLULUK 5.TANIMLAR	3-4
BÖLÜM 2	KURUM İLE İLGİLİ BİLGİLER	4
BÖLÜM 3	1.ACİL DURUM EYLEM ORGANİZASYONU 2.ACİL DURUM EYLEM YÖNETİM YÖNTEMİ	5 - 9
BÖLÜM 4	ACİL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ	10- 12
BÖLÜM 5	ACİL DURUM PROSEDÜRÜ	12 - 15
BÖLÜM 6	ÇEVRESEL ACİL DURUMLAR	16
BÖLÜM 7	ACİL DURUMLARA MÜDAHALE VE ALINACAK ÖNLEMLER 1. YANGINDA 2. PARLAMA VE PATLAMADA 3. İŞ KAZALARINDA 4. DOĞAL OLAYLARDA (Deprem, Sel ve Su Baskını, Fırtına-Hortum-Yıldırım) 5. KİMYASALLAR İLE ÇALIŞMADA (Dökülme ya da Maruz Kalma) 6.TERÖR,SABOTAJ VE SAVAŞ 7.RADYASYON 8.BESİN ZEHİRLENMESİ 9.HIRSIZLIK 10.GAZ ZEHİRLENMESİ 11.ELEKTRİK ÇARPMASI 12.YANIK 13.TRAVMA	16-44
BÖLÜM 8	EKLER Ek-1: ACİL DURUM VE ÖNCELİKLE ARANACAKLAR TELEFON LİSTESİ Ek-2: ACİL DURUMDA HASTA NAKLİNDE ARAÇ KULLANIMI VE GÖREVLİLER Ek-3: ACİL DURUM TOPLANMA BÖLGESİ Ek-4: ACİL DURUM TALİMATI Ek-5: KAZA BİLDİRİM FORMU Ek-6: PROJENİN ÖLÇEKLİ PLANI Ek-7: ACİL DURUMLAR VE KAÇIŞ YOLLARI ACİL DURUMLARDA HAREKET TARZLARI	45-67

BÖLÜM 1

1.1.AMAÇ:

Bu planın amacı, **Yangın, Parlama, Patlama, İş Kazası, Deprem, Sel, Yıldırım, Fırtına, Kimyasalların Dökülmesi, Sabotaj (Sivil Başkaldırı ve Terörist Eylemler), Yapıların Çökmesi**, vb. Acil Durumlarda yönetimin ve personelin süratli ve doğru karar almasını sağlayacak, can ve malı koruyacak, acil müdahale ekiplerinin faaliyetlerinin organize edilmesini sağlamaktır.

1.2.KAPSAM:

Bu plan Akşehir Şehit Özden Çınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü çalışanlarını ve yakın çevresini kapsar.

1.3.HEDEF:

Acil durumlarda meydana gelebilecek can ve mal zararını tamamen önlemek ya da en aza indirmektir.

1.4.SORUMLU:

Akşehir Şehit Özden Çınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü'nde çalışan tüm yönetim ve personel sorumludur.

1.5.TANIMLAR:

a) YANGIN: Oksijen, Yanıcı Madde, Isı unsurlarının bir araya gelmesiyle oluşan, denetlenemeyen yanma olayıdır.

b) DOĞAL AFET: Sel baskını, deprem, fırtına, iklim şartları, doğayı ve katmanları tetikleyici baskı, ozon tabakasının delinmesi v.b. olayların etkisiyle insan elinde olmadan meydana gelen ya da gelebilecek olaylar.

c) SABOTAJ: Siyasi, maddi ve manevi dikkat çekme v.b. sebeplerden dolayı planlanarak yapılan her türlü silahlı veya bombalı saldırı.

d) PATLAMA: Sıcaklık, ısı ve basıncın etkisiyle oluşan, çevreyi tahrip eden olay.

e) ADME: Acil Durum Müdahale Ekibi

g) ACİL DURUM EYLEM PLANI: Olması muhtemel acil durumlarda uygulanacak yöntemler ve planlar.

h) TAHLİYE: İnsanların, mal ve malzemelerin acil durumlarda güvenli yerlere taşınması.

i) TOPLANMA BÖLGESİ: Acil durumlarda toplanmak, güvende olanları kontrol etmek için tanımlanmış, güvenli bölge.

j) TAHLİYE İŞARETLERİ: Tahliye düzeylerine göre e-mail mesajı, siren sesi, megafon, düdük v.s.

k) KRİTİK KONTROL EKİPMANI: Acil durumlarda durdurulamadığı zaman yangın, patlama v.s. risklerine yol açabilecek veya ürün ile hammaddeye zarar verebilecek ekipmanlar.

l) KAZA: Planlı olmayan, personelin yaralanmasına, iş yerinde çevresel hasar veya diğer kayıplarla sonuçlanan potansiyel olarak zararlı veya hasar veren bir durum veya olaydır.

m) ACİL DURUM: Planlı olmayan, çalışan personel veya çevresel açıdan büyük tehlike yaratan veya yaratma potansiyeli olan; itfaiyenin, polisin veya çevre ile ilgili yasal kuruluşların da katılımını gerektiren olay veya durumdur

BÖLÜM 2

KURUM İLE İLGİLİ BİLGİLER;

a) Yapılan İşin Tanımı:

"AKŞEHİR ŞEHİT ÖZDEN ÇINAR MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ",
Yönetim ve idare alanında faaliyet göstermektedir.

Kurumda Kullanılan Makine ve Ekipmanları:

1. Bilgisayarlar
2. Asansör
3. Yazıcı ve Fotokopi Makineleri

BÖLÜM 3

3.1. ACİL DURUM ORGANİZASYONU;

3.2.ACİL DURUM YÖNETİM YÖNTEMİ;

3.2.1. Acil Bir Durumdan Önce Yapılması Gereken Faaliyetler:

Kaza veya acil durumla ilgili bilgiler aşağıdaki hususları içerecek şekilde tanımlanmalıdır:

- ✓ Olması muhtemel çevresel kazanın veya acil durumun açıklaması (senaryolar)
- ✓ Tanımlanmış risklerle ilişkili faaliyetlerin yerlerini gösteren detaylı şemalar
- ✓ Acil bir durumdan önce ve sonra yapılacak faaliyetler
- ✓ Acil durum müdahale yöntemleri
- ✓ ADME ekibi üyelerinin isimleri, görev ve sorumlulukları
- ✓ İlk yardım ekibi üyelerinin isimleri, görev ve sorumlulukları
- ✓ İrtibat telefon numaraları
- ✓ Gerekli müdahale ve mücadele ekipmanlarından uygun olanların yerleri
- ✓ Tahliye güzergâhları,
- ✓ Acil durum ekipmanlarının bulundukları yerler ve kullanım şartları

3.2.2.Acil Durum Eylem Planının Onaylanması ve Yürürlüğe Konulması :

Hazırlanan Acil Durum Eylem Planını, Üst yönetim onaylamaktan, yürürlüğe koymaktan ve acil durum ekipmanları ve eğitimlerle ilgili kaynakları sağlamaktan sorumludur.

3.2.3.Acil Durum Eylem Planının Bulunması Gereken Kişiler ve Yerler:

Acil Durum Eylem Planının orijinal kopyası, yönetim ve yönetimin gerekli gördüğü kişiler tarafından muhafaza edilir.

Acil Durum Eylem Planının kontrollü kopyaları ise ekip başlarına verilir.

3.2.4.Acil Durum Tepki Planının Güncellenmesi:

Acil Durum Eylem Planının tümü "**Acil Durum Yöneticisi**" tarafından en az senede 1 defa gözden geçirilir. Tesise özel plan öğeleri denetimler sırasında gözden geçirilir. Tesiste değişiklikler meydana geldiğinde emin olmak için tesis seviyesinde planın periyodik (3 ayda bir) değerlendirmesi yapılır. Bu değerlendirme sonucuna göre önemli bileşenleri güncelliğini yitirdiğinde veya işle ilgili veya yasal ve diğer değişiklikler zorunlu kıldığında, Acil Durum Eylem Planı güncellenir.

3.2.5.Acil Durum Ekibinin Kurulması:

Acil Durum Müdahale Ekibi (ADME) yangınlar, patlamalar ve kimyasal kaçaklar vb. gibi acil durumlara müdahale konusunda eğitilebilecek bilgiye sahip çalışanlardan oluşturulur. ADME üyelerinin seçimi, yönetim tarafından yapılır.

3.2.6.Acil Durum Müdahale Ekiplerinin Eğitimi:

ADME üyeleri kimyasal madde kaçakları, yangınlar, yaralanmalar, deprem ve olağanüstü hava problemleri gibi hallerde ne yapmaları gerektiği konularında eğitilirler. İlk yardım, ADME üyelerinin alması gereken ilk eğitimlerden biridir, daha sonrasında ise bu eğitimleri diğer eğitimler izler. Bu eğitimlerin konuları solunumun korunması, toksikoloji, olaylara müdahale sistemleri, kimyasal madde kaçaklarını temizleme yöntemleri, tehlikelerin sınıflandırılması, tehlikelerin tanımlanması ve değerlendirilmesi, KKD, izleme ekipmanları, ilk yardım, yangın kontrolü ve diğer sahaya özel konuları kapsar.

3.2.7. Acil Durum Müdahale Ekiplerinin Kullanacağı Kişisel Koruyucu Donanımlar:

Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD), yönetim tarafından uygun görülen yerlere yerleştirilir. Kurumda kullanılabilecek kişisel koruyucu ekipmanların türü faaliyetlere bağlı olup yönetim tarafından belirlenir.

3.2.8. İlk Yardım Araç Ve Gereçleri Ve Yerleri:

Aşağıda Listelenen İlk Yardım Araç ve Gereçleri Revirde hazır olarak bulunmaktadır:

- Sedye
- Tansiyon ölçme cihazı
- Steteskop
- Boyunluk
- El ve Ayak Kırıkları için Atel
- Genel Pansuman malzemeleri (Steril gazlı bez, Oksijenli su, Tentürdiyot vs)

3.2.9. Kurtarma Araç Ve Gereçleri Ve Yerleri:

Aşağıda listelenen araç ve gereçler depo ve depo kayıtlarında hazır olarak bulundurulmaktadır.

- Kurtarma ve Çekme Halatı
 - Baret, eldiven ve diğer kişisel koruyucu malzemeler
 - Kazma, kürek, balyoz
 - Yangın söndürücüler
- Kurum içinde planda belirtilmiştir.

3.2.10. Dış Etkenlerle Koordinasyon:

Acil bir durumda Kuruma yardımcı olabilecek harici acil durum kaynakları bilinecek ve destek istenecektir. Ayrıca bu kaynakların iletişim bilgileri de çalışanların bilgilenmesi amacıyla ilan edilecektir.

Bu kaynaklar;

Ambulans Hizmeti / Tıbbi Teknisyenler: Tıbbi müdahale

İtfaye: Yangına müdahale, yangın öncesi planlama, sınırlı alandan kurtarma

Tehlikeli Malzemeye Müdahale / Temizleme Grupları: Sızıntıya müdahale

Polis / Jandarma: Grevler, bomba tehditleri, toplu olarak boşaltma, trafiğin yönlendirilmesi

Komşu Tesisler: Yazılı anlaşmalar yoluyla sağlanan olanaklar, itfaiye, tehlikeli madde müdahale ekibi

Hastane: Çoklu veya ağır yara(lı) tedavisi

Akut: Acil kurtarmalarda

Yerel acil durum müdahale yetkilileri - Toplu olarak boşaltma ve trafiğin yönlendirme yetkisi

3.2.11.Komşu Tesisle Koordinasyon:

Mevcut kurumda bulunan acil durum planları komşu tesisle koordineli şekilde yapılacaktır. Acil durumlarda önemli erken uyarıların iletilmesini sağlamak için iletişim hatları oluşturulacaktır. Komşu tesisler aynı zamanda yangın müdahale, ilk yardım, sınırlı alandan kurtarma, sızıntıya müdahale ve acil durum korunağı gibi acil durum müdahale hizmetlerini paylaşacaklardır. Acil durum hizmetlerinin ne zaman ve hangi koşullarda kullanılabileceğine ve acil durum olduğunda nasıl temasa geçileceğine dair anlaşmaya varılmalıdır.

3.2.12.Tahliye Planları:

a)Tahliye planlarının uygun yerlere asılarak ilan edilmesi, ADME (Acil Durum Müdahale Ekibi) Liderlerinin sorumluluğundadır.

b)Bu planlarda,

- 1.Kurumun durumuna göre en yakın çıkış kapılarının yerleri
- 2.Acil Durum Ekipmanlarının yerleri
- 3.Alarm düğmelerinin yerleri
- 4.Yangın Söndürme tüplerinin yerleri
- 5.Yangın dolaplarının yerleri
- 6.İlkyardım dolapları ve ekipmanların (Sedye) yerleri
- 7.Acil durum toplanma bölgelerinin yerleri

Gösterir olacak, öncelikli tahliye güzergâhları ile öncelikli tahliye kapıları işaretlenecektir.

3.2.13.Alarm Uygulamaları ve tatbikatlar:

Acil durum hazırlık tatbikatları, plan prosedürlerinin ve çalışanların eğitiminin verimliliğini değerlendirmek için yapılacaktır. Tatbikatlar Yasal ve Diğer Gerekler İzleme planında belirtilmiş yapılacaktır.

- **Yangın Söndürme tatbikatı en az yılda bir**
- **Alarm ve Tahliye Tatbikatı en az yılda bir gerçekleştirilecektir.**

Bu tatbikatlar yapılırken;

- ✓ Gerçek bir acil durumda beklenen alarm veya uyarı yöntemleri kullanılacaktır.
- ✓ Tatbikat haberli veya habersiz olarak da yapılabilecektir.
- ✓ En baştan sonuna kadar tatbikat prosedürlerine uyulacaktır.
- ✓ Tatbikat, gerçek bir acil durumda müdahale edecek harici hizmetler veya temsilciler ile koordine edilerek sağlanacaktır.

Tatbikatlar yapıldıktan sonra belgelemek ve verimliliğini kontrol için tutanakları düzenlenecektir.

3.2.14.Acil Durum Toplanma Bölgesi:

Yönetim tarafından önceden belirlenmiş muhtelif Acil Durum Toplanma Bölgeleri, Kurumda tahliye planları üzerinde işaretlenir ve çalışanlar acil bir durumda nerede toplanacakları konusunda bilgilendirilir.

Toplanma bölgesini gösterir levha uygun büyüklükte yapılarak belirlenen yere asılır.

3.2.15.Görev, Yetki ve Sorumluluklar:

Acil Durum Yöneticisi : Dâhili ve harici durum müdahale aktiviteleri ve düzeltici önlemlerin alınması da dâhil olmak üzere genel acil durum yönetiminden sorumludur. Acil Durum Yöneticisi dış etkenlerle koordinasyon ve acil durum müdahale ekipmanlarının sağlanması da dâhil olmak üzere, acil durumlara müdahale edecek yeterli kaynakları sağlamalıdır. Bu kişi ayrıca ilgili devlet daireleri, etkilenebilecek toplum grupları, yakındaki tesisler de dahil olmak üzere harici raporlama ve tüm şirket içi "**İş Güvenliği**" raporlamasının yapılmasından da sorumludur.

Acil Durum Yetkilisi : Acil Durum Yöneticisine müdahale aktivitelerinin koordinasyonunda gerektiği şekilde yardımcı olmak ve kaza incelemesi ve düzeltici önlemler de dahil olmak üzere takip aktivitelerinde yardımcı olmakla sorumludur. İş Güvenliğinden sorumlu Mühendis ayrıca acil durum müdahale prosedürlerinin kuruma uyum programına katılmasını ve kaza ve sızıntı raporları ile Acil Durum Planlaması ile ilgili tüm raporların tutulmasını sağlamalıdır. İş Güvenliğinden sorumlu Mühendis yangın önleme, sızıntıya müdahaleye hazırlık ve boşaltma prosedürleri de dahil olmak üzere değişikliklerin Acil Durum Hazırlık Planı'na yansıtılmasını sağlamak için 3 ayda bir kontrol yapacaktır. Bu şahıs acil durum müdahale ekipmanını en az ayda bir kere kontrol etmeli ve senede en az bir defa **Alarm ve Tahliye tatbikatlarının** yapılmasını sağlamalıdır.

3.2.16.Acil Durumda Haberleşme:

Acil durumu gören herhangi bir kişi Acil Durum Yöneticisine anında telsiz veya iletişim araçları ile durumu bildirecektir. Olayın kapsamı ve büyüklüğüne bağlı olarak Acil Durum Telefon Listesindeki telefonlardan yardım isteyecektir.**(Ek 1)**

Kurum içinde, hava şartlarına karşı korumalı iç ve dış panolarda Acil Durum Müdahale Ekiplerinin listeleri ve İletişim Bilgileri, Acil durum Organizasyonunun listesi, Acil durum telefonlarının listesi, Hasta Nakil aracının plakası ve hasta nakil aracını kullanacak personellerin ad Soyadları ve iletişim bilgileri çalışan personelin görebileceği alanlarda duyuru panolarına asılacaktır.

BÖLÜM 4

ACİL DURUM MÜCADELE EKİPLERİ (ADME) VE GÖREVLERİ;

A-KRİZ YÖNETİM EKİBİ

SIRA NO	ADI SOYADI	İLETİŞİM BİLGİLERİ
1	HATİCE YALÇIN	
1	OSMAN ÖZAL	
3	RUKİYE DURAN	
4	SEHER KUŞ	
5	AHMET YAVUZ	

B-YANGINLA MÜCADELE (SÖNDÜRME) EKİBİ:

ADI SOYADI	SERVİSTEKİ GÖREVİ	EV TEL	CEP TEL
Gökhan ALDEMİR	Ekip Başı		
Ahmet YAVUZ	Personel		
Mehmet KUTLU	Personel		
Enver GÖÇMEN	Personel		
Baki ORBAY	Personel		
Hayri GÜRLER	Personel		
Abdullah GÜLER	Personel		
Recep DİNGİLOĞLU	Personel		

YANGIN SÖNDÜRME EKİBİNİN GÖREVLERİ;

- Kurumda meydana gelecek yangınlara ilk müdahaleyi yapmak. Büyümeden kontrol altına alarak söndürmek,
- Kurumda mevcut yangın söndürme cihazlarının kullanım şekillerini öğrenip, her durumda kullanmak,
- Yangın ve yangın tehlikelerini ADME Başkanına bildirmek,
- Can kurtarma faaliyetlerine ve enkazların kaldırılmasına yardım etmek,
- Yangın sonrası durumu rapor etmek

C-İLK YARDIM EKİBİ:

ADI SOYADI	SERVİSTEKİ GÖREVİ	EV TEL	CEP TEL
Ayşe KAÇAR	Ekip Başı		
Huriye ALTUN	Personel		
Zeliha KÜÇÜKBALKAN	Personel		
Beren YAMAN	Personel		
Nilgün ŞEKER	Personel		
Ayşe ÖZKAN	Perosnel		
Başak YAY	Personel		
Fazilet KARANLIK	Personel		

İLK YARDIM EKİBİNİN GÖREVİ;

- Kurumda çalışan personele ilk yardım yapmak,
- Kurumda çalışan personelin daha kapsamlı kurum ve kuruluşlara sevk edilmesini sağlamak,
- Kuruma yardıma gelen dış sağlık personeline yardımcı olmak,
- Yaralılara ilk müdahale sonrası sakinleşmelerini sağlamak

D-ARAMA, TAHLİYE(KORUMA) EKİBİ:

ADI SOYADI	SERVİSTEKİ GÖREVİ	EV TEL	CEP TEL
Lütfi BAŞOĞLU	Personel		
Selamet BOŞLAMAZ	Personel		
Fuat TOPUKSUZ	Personel		
Filiz Önder	Personel		
Habibe ŞENYİĞİT	Personel		
Hatice ÖZKAN	Personel		
Ayten ARDIÇ GENÇ	Personel		

ARAMA, TAHLİYE EKİBİNİN GÖREVLERİ

- Kurum iç ve dış emniyetini sağlamak
- Kurumda şüpheli şahısları tespit ederek uzaklaştırmak,
- Kurumda trafiğin düzgün işlemlerini sağlamak ve kontrol altında bulundurmak,
- Tehlikeli ve riskli alanlardan çalışanları uzak tutmak,
- Acil durum sonrası yağmacılığı önlemek, personeli aramak,tahliye etmek eşyaları veya değerli evrakları emniyet altına almak ve korumak,

AKŞEHİR ŞEHİT ÖZDEN
ÇINAR KIZ M.T.A.L.

ACİL DURUM EYLEM PLANI

Doküman No: 1
Yayın Tarihi:01.01.2023
Rev. No: 2
Rev. Tarihi:01.09.2024
Sayfa no : 12/65

E-KURTARMA EKİBİ:

ADI SOYADI	SERVİSTEKİ GÖREVİ	EV TEL	CEP TEL
Bayram ASLAN	Ekip Başı		
Erdem ÖZYÜCEL	Personel		
Nilay KARATAŞ	Personel		
Yeliz GÜNEŞ	Personel		
Memnune	Personel		
Songül KÖSE	Personel		
Hüsnüye PARLAK	Personel		

KURTARMA EKİBİNİN GÖREVİ;

- Kurumda can ve mal kurtarma işini yapmak,
- Kurtarılan yaralıları derhal revire göndermek,
- Kurtarılan malların emniyet ve muhafazasını sağlamak
- Acil durum sonrası yıkıntı dışındaki çatlak ve eğim vermiş yerleri dolaşarak tespit etmek ve bildirmek,

BÖLÜM 5

ACİL DURUMLARA HAZIRLIK PROSEDÜRÜ

1.0 AMAÇ : Bu prosedürün amacı; **Akşehir Şehit Özden Çınar MTAL.nde** "İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi" Standardına göre acil hal durumlarında yapılması gereken faaliyetlerin neler olduğunu ve sorumlulukları ifade etmektir.

2.0 KAPSAM : Bu prosedür; **Akşehir Şehit Özden Çınar MTAL.'nde** ve tüm ilgili taraflarda uygulanan acil durum hazırlıklarının kapsamında yapılacak faaliyetlerde kullanılır.

3.0 SORUMLULUKLAR: Acil hallerin belirlenmesi İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili'nin, Şeflerinin sorumluluğundadır. İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili bu durumlarda diğer bölüm sorumlularının da görüşlerini dikkate alarak acil hal durumlarını belirler ve acil hal kapsamına alır.

4.0 UYGULAMA :

4.5 Acil Durum Hazırlığı ve Bu Hallerde Yapılması Gerekenler:

Acil hallerde İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili "Acil Durum Amiri" olarak çağrılır. Acil hal durumunda bu kişilere ulaşılamadığı durumlarda veya göreve başlamasına kadar geçen sürede "Acil Durum Amir"inin yapması gereken işler "Acil Durum Talimatı"nda (T 009) belirtilmiştir.

"Acil Durum Talimatı"nda (T 009) açıklanan, Söndürme Ekibi, Kurtarma Ekibi, Koruma Ekibi, İlk Yardım Ekibi ve Doğal Afetler vukuu bulduğunda Görevli Personelin oluşturulmasından İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili sorumludur. Bu birimleri ilgili eğitimleri almış ve tatbikatlarına katılmış kişilerden oluştururlar. İlgili ekiplerin görevleri "Acil Durum Talimatı"nda açıklanmıştır.

Acil hal durumlarında, tüm personel iç ve dış haberleşmeden sorumludur. Bu gibi hallerde en kısa sürede ilk müdahale yapılabilecek resmi kurum ve kuruluşların telefon numaraları önemli noktalarda herkesin kolayca ulaşabileceği yerlerde bulunur. Bu numaralar "Acil Durum Talimatı"nda (T 009)" belirtilmiştir.

Tüm personele olası acil hal durumları için hizmetiçi eğitimler, konuyla ilgili personel tarafından, dış eğitimler ise ilgili görülen kuruluş veya branşında uzman kişiler tarafından verilir. Eğitimlerle birlikte yılda en az bir kez acil haller için tatbikatlar yapılır.

Bu tatbikatlardan amaç, tüm personelin acil hal durumlarında yapılacak işlerin neler olduğunu kavramasını sağlamak ve olası kargaşa hallerinin ortadan kaldırılmasıdır. Çalışanların acil durumlar karşısında nasıl bir tepki verdiği gözlenmelidir. Çalışanların verdiği tepkilere göre eğitimlerin yeterliliği değerlendirilir. Tespit edilen eksiklikler için acil durum eğitim planları, yeniden düzenlenir.

Ayrıca İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili tarafından personele acil haller için habersiz uygulama / tatbikatlar yaptırılabilir.

Yapılan tatbikatlar, uygulamaya katılan personelin dosyasına plansız eğitim olarak işlenir. Yapılan tatbikatlar sonunda uygulamaya katılan personel için eğitime katılım formu düzenlenir veya yapılan tatbikatlar fotoğraf veya kamera çekimi olarak kayıt altına alınır.

Merkez Ofiste ve Şantiyelerde meydana gelebilecek yangın vb. durumlar için önemli noktalarda yangın söndürme tüpleri daima kullanıma hazır olarak ve kolay ulaşılabilir noktalarda bulundurulur.

Yangın söndürme tüplerinin periyodik kontrollerinin yaptırılması İSGB yöneticisi ve İşveren Vekili tarafından yapılır. "Yangın tüplerinin nasıl kullanılacağı ve yangın için alınacak önlemler Yangın Güvenlik Talimatı'nda (T 010) belirtilmiştir.

5.0 İLGİLİ DOKÜMANLAR VE REFERANSLAR:

OHSAS 18001:2007 Sistem Şartı Madde 4.4.7

(T 009) Acil Durum Talimatı
(T 010) Yangın Güvenlik Talimatı

5.1. ACİL BİR DURUM PROSEDÜRÜ;

ADME'nin acil bir duruma karşı hazırlıklı olması ve çabuk, etkin ve güvenli bir şekilde müdahaleye muktedir olması sağlanır. Gerçek bir kaza veya acil durum olduğunda yapılabilecek faaliyetler, aşağıda genel olarak sıralanmıştır. Ancak bazı durumlarda, aşağıdaki faaliyetlerin yeniden sıralanması veya paralel sırada olması gerekebilir

5.1.1.Uyarı:

Acil bir durumla ilgili ADME'nin haberdar edilmesi güvenlik görevlilerinin sorumluluğundadır. ADME derhal kaza veya acil durumun olduğu alanda toplanır. ADME' nin haberdar edilmesi telsiz, çağrı cihazları veya genel uyarı sistemleri yoluyla yapılır. Alarm vb. genel uyarı sistemleri, çalışanları paniğe sevk edeceğinden ve özellikle de ADME' nin henüz toplanmamış olduğu zamanlarda, en son başvurulacak yöntem olarak kullanılır

5.1.2.Tahliye:

ADME insan hayatını tehdit eden bir durum söz konusu olduğunda, çalışanları etkilenen alandan uzaklaştırır. Çalışanların tahliye kararı, ADME Lideri tarafından verilir ve çalışanlara, tahliye planlarında belirlenmiş güzergâhlardan düzenli bir şekilde yürüyerek alanı boşaltmaları istenilir. Engelli Personellerin tahliyesinde, en yakınındaki çalışma arkadaşları yardımcı olacaklardır.

Alarm veya anons yapıldığında, ADME ve güvenlik görevlileri tahliyenin düzgün bir şekilde yapılmasını sağlar. Çalışanların panik olmaları ve kişisel eşyalarını toplamaları engellenir. Çalışanlar sahadan ayrıldığında kaza veya acil durum alanı yeterince güvenli ise ADME içeride hala bir çalışanın kalıp kalmadığını kontrol amacıyla uygun KKD kullanarak hızlı bir şekilde dinlenme odalarını veya diğer alanları kontrol ederek sahada bir denetim yaparlar.

5.1.3.Toplanma Noktalarında Çalışanların Sayılması :

Hastalık izninde ve yıllık izinde olanları dikkate alarak, toplanma noktasında tüm çalışanların sayılması, ADME sorumlusu sorumluluğundadır. Eğer kayıp bir çalışan bulunuyorsa, ADME üyeleri derhal uyarılarak, kayıp kişinin adı ve en son bulunduğu yer bildirilir. ADME Sorumlusu tarafından tehlikenin geçtiğine dair bilgi verilmedikçe, çalışanların alana girmeleri engellenir

5.1.4.Kaza veya Acil Durumun Raporlanması:

ADME, uygun KKD kullanarak, sahada denetim yapar, kaza veya acil durumu değerlendirirler. Kaza veya acil durumun sebebi, ADME tarafından net bir şekilde tanımlanır, değerlendirilir ve olayın yerini, gerçekleşme zamanını, sebebini, sonuçlarını ve olayın bir daha tekrarlanmaması için önerileri içerecek şekilde raporlanarak, ilgili bölüm yöneticilerine bildirilir.

5.1.5.Yaralı Çalışanların Taşınması;

Yaralı çalışanlar bulunduğu anda, yalnızca uygun bir kişisel koruyucu ekipman giymiş olan bir ADME üyesi tarafından ilgili alanın dışına dikkatli bir şekilde taşınır. Yaralıya bağlı olarak, aşağıda belirlenmiş kişilerce ve belirlenmiş araç ile hastaneye ulaştırılır ya da bir ambulansın gelmesini beklemek gerekli olabilir. **Hasta Nakil Aracını kullanacak personelin isim listesi, hastanelerin telefon listesi ve hasta nakil aracının plakası ektedir.EK-2**

5.1.6.Dış Kaynaklara İlk Telefonlar:

Acil bir yardım gerektiğinde, ADME Lideri daha önce verilen listeden kimin aranacağını güvenlik görevlilerine bildirerek aranmasını sağlar. Bu kuruluşlar itfaiye, ambulans ve diğer acil durumla ilgili kuruluşlar olabilir.

5.1.7.Bazı Ünitelerin ve Hizmetlerin Durdurulması:

Acil bir durumda yakıt, elektrik, su sistemleri ve diğer hizmetlerin durdurulması gerekebilir. ADME Lideri, birimlerinden ve diğerlerinden aldığı bilgiler doğrultusunda, kararı verir ve uygular. Ancak kaza veya acil durumun çözümünü geciktirdiği veya işe ciddi zarara sebebiyet verdiği durumlarda, bu kesintilerin çok uzun süreli olmamasına dikkat edilir.

5.1.8.Barikatların Kurulması:

Barikatlar veya bariyerler, ADME dışındaki kimselerin girişini engelleyen bir izole bölge oluşturmaktadır. Eğer kuruluş çalışanlarından daha fazla kişinin tahliyesi söz konusu ise, ADME Sorumlusu polis ve diğer acil durumla ilgili kuruluşlarla irtibat kurarak, bu tür tahliye işlemlerine katılmalarını sağlar.

5.1.9.Çalışanlara Bilgi Aktarımı :

Güvenlik görevlileri çalışanların endişelerini ortadan kaldırmak için, onlara sığağı sığağına bilgileri aktarır. Acil durumun ciddiyetine bağlı olarak, çalışanların tümünün veya bir kısmının, mesailerinin kalan kısmında evlerine gitmelerine izin verilir. Bu yapıldığı takdirde, izin verilen çalışanların isimleri ve gittikleri adresler ADME sorumlusu tarafından not edilir.

5.1.10.Resmi Kuruluşlara Bilgi Aktarımı:

Gereken durumlarda acil durumlarla ilgili resmi kuruluşlara, ADME sorumlusu tarafından ekte bildirilen form ile bilgi iletilir.

5.1.11.Çalışanların Binaya Tekrar Girişleri :

ADME Lideri, ilgili binanın veya alanın içine girmek için, ne zaman güvenli olacağını (diğerlerinin de yardımıyla), belirler ve duyurur. Aksi takdirde istisnalar dışında, çalışanların binaya tekrar girişlerine müsaade edilmeyecektir.

5.1.12.Kapanış Toplantısı :

ADME Lideri ve kaza veya acil durumun olduğu alandan sorumlu Birim Yöneticisi tarafından olaydan sonra bir toplantı yapılarak, kaza veya acil durum sırasında karşılaşılan problemler değerlendirilir. Kaza veya acil durumun gelecekte tekrarlanma olasılığını minimize etmek için, gerekli düzeltici/önleyici faaliyetler tanımlanarak, ADME tarafından ele alınır. Endişelerin azaltılması için toplantının kesinleşen sonuçları, ADME Lideri tarafından etkilenen çalışanlara duyurulur.

BÖLÜM 6

6.1. ÇEVRESEL ACİL DURUMLARDA YAPILACAKLAR;

- a.Kimyasal malzeme veya akaryakıt sızıntısı olduğunda, acil durum bildirimi yapılır.
b.Acil Durum Toplanma bölgesinde toplanır.
c.Sızan kimyasal taşma kaplarının içinde ise; önce yangın veya parlama tehlikesine karşı önlem alınır.
d.Alanın etrafı emniyet şeridi ile çevrilerek işaretlenir.
e.Acil durum ekipleri olaya müdahale ederken tehlikenin özelliğine uygun koruyucu donanımlarını takarlar.
f.Sıvı Kimyasal;

i. Taşma Kabına Dökülmüş İse:

- ✓ Kimyasal Malzemeler bir pompa yardımıyla boş varillere alınır.
- ✓ Boş varillere çekilen kimyasallar atık olarak işaretlenir.
- ✓ Taşma kabının içi üstübu ile silinerek temizlenir.
- ✓ Kirlenmiş üstübu atık çöp kovalarına atılır.
- ✓ Atıklar yönetmeliklere uygun olarak bertaraf edilir.
- ✓ Olay ile ilgili Düzeltici/Önleyici faaliyet raporu hazırlanır.

ii. Toprağa dökülmüş ve küçük miktarda ise (50 litreden az);

- ✓ Emici malzemeler odun talaşı veya dolgu kumu ile emdirilir.
- ✓ Absorbe olan malzemeler toplanıp atık kovalarına atılır.
- ✓ Kirlenen toprak uygun şekilde kazılarak alınır ve varillere veya konteynırlara alınır.
- ✓ Atıklar yönetmeliklere uygun olarak bertaraf edilir.
- ✓ Olay ile ilgili Düzeltici/Önleyici faaliyet raporu hazırlanır.

iii. Toprağa dökülmüş ve büyük miktarda ise (50 litreden çok);

- ✓ Çevresel yayılımı engellemek için kum veya toprak torbalar ile alan kısıtlanır.
- ✓ Yer altı sularına ulaşmasını engellemek için çalışma yapılır.
- ✓ Pompalar yardımı ile boş varillere alınır.
- ✓ Variller atık olarak işaretlenir.
- ✓ Atıklar yönetmeliklere uygun olarak bertaraf edilir.
- ✓ Olay ile ilgili Düzeltici/Önleyici faaliyet raporu hazırlanır.

iv. Su kaynaklarına dökülmüş ise;

- ✓ Suyun Önüne set çekilerek tüm kaynağa yayılması engellenir.
- ✓ Yüzey emiciler veya sıyrıcılar ile toplanır.
- ✓ Toplanan malzemeler atık kova veya varillerine konulur.
- ✓ Variller atık olarak işaretlenir.
- ✓ Çevresel yayılımı engellemek için kum veya toprak torbalar ile alan kısıtlanır.
- ✓ Atıklar yönetmeliklere uygun olarak bertaraf edilir.
- ✓ Olay ile ilgili Düzeltici/Önleyici faaliyet raporu hazırlanır.

BÖLÜM 7

ACİL DURUMLARDA ALINACAK ÖNLEMLER VE MÜDAHALE PLANI

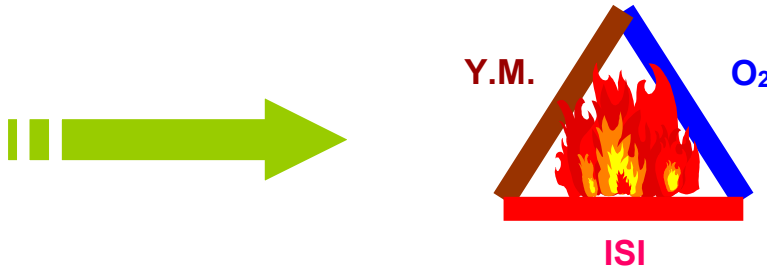
7.1.YANGIN;

7.1.1.1.Tanımlar:

Yanma

Yanıcı maddenin, ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal bir olaydır. Yanma üç unsurun bir araya gelmesi ile oluşur.

Yanıcı madde, Oksijen ve Isı. Bu üçlüye **"YANGIN ÜÇGENİ"** Adı verilir.

Yangın

İnsanların yararlanmak amacıyla günlük ihtiyaçlarının bir parçası olarak yakılan ateş dışında oluşan ve yanıcı özellik gösteren katı, sıvı ve/veya gaz maddelerin kontrol dışı yanmasına yangın denir. Maddi ve manevi tüm canlı ve cansızlara zarar verir

7.1.1.2.Yangın Nedenleri:

Korunma önlemlerinin alınmaması, Buharlaşıma, Çıngı, Elektrik Kaçakları, Sıçrama, İhmal, Sabotaj ve diğer doğa olaylardır.

7.1.1.3.Yangının Sınıfları :

A Sınıfı Yangınlar (Adi Yangınlar): Katı madde yangınlarıdır. (Odun, kömür, kağıt, tekstil, kauçuk, deri, lateks v.b) Söndürmek için su, köpük, çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler kullanılır veya yanıcı maddenin uzaklaştırılması ile söndürülebilir.

B Sınıfı Yangınlar (Akaryakıt Yangınları): Yanabilen sıvılar veya sıvı haline gelen katılar bu sınıfa girer. (Alkoller, boyalar, solventler, tinerler, makine yağları, petrol ürünleri (benzin, gazyağı, yağlar v.b) Söndürmek için köpük, çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler, karbon dioksit gazlı yangın söndürücüler kullanılır.

C Sınıfı Yangınlar (Gaz Yangınları): Likit petrol gazı (Metan, LPG, Propan, Bütan, Etilen gibi), hava gazı, hidrojen gibi yanabilen çeşitli gazların (Asetilen v.b) yanması ile oluşan yangınlardır. Elektrikli makine ve hassas cihazların yangınlarını da bu sınıfa dahil edebiliriz. Söndürmek için çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler, halon 1301 ve halon 1211, karbon dioksit gazlı yangın söndürücüler, su ve köpük kullanılır.

D Sınıfı Yangınlar: Yanabilen hafif metallerin ve alaşımların (Magnezyum, Lityum, Sodyum, Seryum gibi) yanmasıyla meydana gelen yangınlardır. Söndürmek için özel hazırlanmış kalsiyum veya sodyum klorür ve/veya susuz sodyum karbonat esaslı kuru kimyevi toz, özel bir teknikle uygulanabilir.

Elektrik yangınları: Elektrik donanımlarının yanmasıyla oluşan (Transformatörler, bobinler, motorlar, bunların izolasyonları v.b.) yangınlardır. Söndürmek için elektrik akımı kesilerek müdahale edilmeli ve çok amaçlı kuru kimyevi tozlu (A,B,C) yangın söndürücüler, karbon dioksit gazlı yangın söndürücüler kullanılmalıdır.

Yangın Sınıfı	Açıklaması
	Katı madde yangınları
	Sıvı (akaryakıt) yangınları
	Gaz yangınları
	Metal tozu yangınları
	Elektrik Yangınları

7.1.1.4.Yangın Karargâhı:

Yangınla mücadelenin daha kolay ve etkin yapılabilmesi için yangın bölgesine en yakın emniyetli yerdir.

7.1.1.5.Yangın Ekibi:

Yangın olduğu haberi alındığında yaptığı işi derhal ve emniyetli bir şekilde bırakıp yangın yerine giden ve yangını söndürmek üzere yangın amirinin talimatlarını yerine getiren, önceden belirlenmiş ve yangınla mücadele konularında eğitilmiş kişilerden oluşan ekiptir

7.1.1.6.Yangın Amiri:

Yangın çıkmadan gerekli önlemlerin alınmasını sağlayan, eğitimler yapan, yangın mahallinde yangının söndürülmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve yangının genişleyip yayılmasına engel olacak bütün önlemlerin alınmasını sağlayan bu amaçla Yangın Ekibine kumanda eden kişidir

7.1.2.YANGINDAN ÖNCE ALINACAK TEDBİRLER

- 1) Yanıcı, parlayıcı ve yakıcı maddeleri emniyetli uygun depolara koydur, açıkta bıraktırma,
- 2) Yangın tüpleri ve yangın dolaplarını haftada bir kontrol et; hortumlar ve diğer yangın teçhizatını her an göreve hazır bulundur,
- 3) Elektrik tesisatlarını kontrol altında tut; ark, kaçak var ise yetkili personele onarımını yaptırt,
- 4) Kaynak / kesme işlemlerini emniyetli bir yerde yaptırt,
- 5) İzinsiz elektrik ocakları ve sobaları kullandırma,
- 6) Tankların seviye ve kaçak kontrollerini her gün bir kere kontrol et,
- 7) Kanalizasyon giderlerine yanıcı, yakıcı, parlayıcı maddelerin atılmasına müsaade etme,
- 8) Yöneticilerce yasaklanan mahallerde sigara içme ve içtirtme. Yakıt depoları, trafolar, doğal gaz tesisatı gibi yerlere ateşle yaklaşma ve yaklaştırma,
- 9) Otoparklarda araçlara yakıt ikmali yaptırtma,
- 10)Akaryakıt tanklarına ikmal yapılırken, seyyar söndürücüler ile önlem aldir,
- 11)Personele her ay yangın eğitimi verilecektir.
- 12)Yangın planı çerçevesinde görevlerini bil ve her an göreve hazır ol.
- 13)Nöbet sırasında ısınma amacı ile müsaade edilen araç dışında başka ısıtıcı kullanma.
- 14)Tutuşabilir maddeler çalışma bölgesinde yalnız iş gerektirdiği miktarda bulunacak ve iş gününün sona ermesi ile önceden hazırlanmış güvenli yerlere taşınacaktır.
- 15)Çabuk tutuşan maddelerle, yanıcı ve parlayıcı sıvılar yalnız önceden belirlenmiş özel yerlerde tutulacak, ağızları kesinlikle açık bırakılmayacaktır. Bu yer ısı kaynaklarından uzakta olacak ve ayrı bir Korumaya alınacaktır.
- 16)Üzerlerine yanıcı bir sıvı sıçramış ya da bulaşmış kişilerin üstlerini değiştirmeden çalışmalarına izin verilmeyecektir
- 17)Yağlı üstübü, paçavra ve benzeri maddelerin kendiliğinden yanması olası olduğundan etrafa atılması yasaktır. Bu maddeler kimyasal atık kovalarına koyularak, tehlikeli atık toplama alanına götürülecektir.
- 18)Yangın çıkış kapıları her zaman temiz, işler olacak ve bir engelle kapatılmayacaktır.
- 19)Yangın tüplerinin kontrolleri belirlenen periyoda uygun olarak yapılacak, kullanılan yangın tüpünün yenisi konacaktır.
- 20)Kâğıt ve çöp sepetlerine sigara izmariti atılmayacaktır. Mesai bitiminde çöp kovaları kontrol edilecektir.
- 21)Teknik nedenlerle kıvılcım ve şerare çıkabilecek yerlerde, kimyasal malzeme, yakıt dolum ve kullanım yerlerinde ve arşivde yangın söndürme cihazları bulundurulacak, sigara ve ateşle kesinlikle yaklaşılmayacaktır.
- 22)Tehlikeli bölgelerde **"Sigara içilmesi ve Ateşle yaklaşılması"** hususlarında ikaz levhaları bulundurulacaktır.
- 23)Yangın riski yüksek olan birimlerde elektrikli soba, ocak gibi elektrikli gereçler kullanılmayacaktır.

- 24)Günlük çalışma bitiminde ve tatil başlangıcında her bölüm takım lideri makinelerin durdurulduğunu, elektriklerinin kapalı olduğunu kontrol ettirecektir.
- 25)Otomobil park yerlerinde araçlar acil çıkabilecek şekilde park edilecektir.
- 26)Alev ya da kıvılcım saçan elektrik ark kaynağı, oksijen kaynağı, oksijenle kesme işleri veya spiralle yapılan kesme ve taşlama çalışmaları sırasında çevrede yangına karşı önlem alınacaktır. Bu amaçla bu işlerin yapıldığı yerlerin yakınlarında kolayca parlayabilecek türdeki bütün malzemeler başka yerlere götürülecek, götürülemiyorsa yangın söndürme cihazı hazır bulundurulduktan sonra işlere başlanılacaktır.

7.1.3.YANGININ DUYURULMASI

Yangının başladığını ilk gören kişi eğer yangın çok küçük ise ve kişisel çaba ile söndüreceğine güveniyor ise en yakın yangın söndürme cihazı (Yangın tüpleri, yangın dolapları) ile müdahale ederek yangını söndürecektir. Aynı zamanda da olay mahallinin Yangın Ekibi acilen durumdan haberdar edilecektir.

Yangın ekibi yangının Çıkış sebeplerini araştırarak ve Eksiklikleri tespit ederek Yangın Tutanağı düzenleyecektir.

Yangının başladığını ilk gören kişi eğer kişisel çabaları ile yangını söndüremeyeceğini anlayınca **YANGIN EKİBİNİN** iletişim bilgilerinde belirtilmiş olan telefonlarını arayarak, yangının yeri, cinsi, nelerin yanmakta olduğu ve büyüklüğü ile ilgili bilgi verecektir.

7.1.4.YANGINA MÜDAHALE EDİLMESİ:

Yangını ihbar alan ilk sorumlu Yangın Amirini ve Yangın Ekibini bilgilendirir. Yangın Amirinin talimatları doğrultusunda diğer itfaiye birimlerinden yardım ister.

İşyeri kapısında yangın durumunda aranılacak telefonlar asılı olarak bulunmalıdır.

Yangın Ekibi en kısa sürede yangın mahalline ulaşip yangına müdahale ederek yangının yayılmadan söndürülmesini Sağlar. Aynı zamanda gerekli soğutma işlemlerine nezaret ederek yangının yayılmasını önleyici tedbirleri alır.

Elektrik bakımçıları Yangın Amirinin talimatıyla elektriği keserek yangınla mücadelenin daha aktif olmasını sağlar.

Kapalı alanlarda ve havalandırması zor olan yerlerde özel maske kullanılmalıdır. Açık havada ve havalandırılması mümkün olan yerlerde yangın söndürme için gerekli zamandan fazla **DUMAN VE GAZ** içerisinde kalınmamalıdır.

Yangınla müdahalede görev alanlar önce yangında mahsur kalanları kurtaracak, sonra duruma göre **EVRAK, DOSYA, MAKİNA** gibi kıymetli mal ve malzemelerin kurtarılmasına çalışacaktır.

ELBİSELERİ TUTUŞANLAR yere yatıp yuvarlanmalı veya olaya yakın olanlar tarafından **ISLAK ÖRTÜ** veya **ÇAMAŞIRLA** örtülmelidir

7.1.5.YANGIN SÖNDÜRME PRENSİPLERİ

Yangının sınıfı ne olursa olsun söndürme prensipleri ortaktır. Bu prensip yanmayı meydana getiren üç unsurdan yanıcı maddeyi, oksijeni veya ısıyı ortadan kaldırmaktır.

Yanıcı Maddeyi Yok Etmek

-Yanıcı maddeyi ortadan kaldırmak

-Yanıcı maddeyi ısıdan ayırmak

-Ara boşluğu meydana getirmek

Isıyı Yok Etmek

-Su ile soğutmak

-Yanıcı maddeyi dağıtmak

-Kuvvetli üfleme

Oksijeni Yok Etmek

-Örtmek

-Boğmak

-Oksijeni azaltmak

Yanıcı maddeyi ortadan kaldırmak: Kırıp parçalamak, ayırmak veya sıvı akıcıyı kesmek suretiyle yanıcı maddeleri bazen ortadan kaldırmak mümkün olsa da, yanıcıların ağır ve taşınmaz mallar olduğu düşünülürse her zaman uygulama alanı bulunmayabilir.

Isıyı ortadan kaldırmak: Her yanıcı maddenin bir yanma ısısı olduğuna göre, yanan maddeleri bu ısının altına kadar soğutmak yangını söndürmek için iyi bir yöntemdir.

Oksijeni ortadan kaldırmak: Yangın mahalline ağır ve yanmaz gazlarla aerosol sıvılar sevk etmek havada bulunan yaklaşık %21 oranındaki oksijen azaltılarak ortadan kaldırılmasını sağlar.

7.1.6.YANGIN SÖNDÜRME YÖNTEMLERİ:

"AKŞEHİR ŞEHİT ÖZDEN ÇINAR MTAL. MÜDÜRLÜĞÜ"nde yangın söndürücü olarak 6 Kg'lık Kuru Kimyevi Toz taşınabilir yangın söndürücüler ve sulu yangın söndürme sistemleri kullanılmaktadır. KKT yangın söndürücülerin içerisindeki toz madde havadan ağır olduğu için ateşin üzerini kaplar ve onu oksijensiz bırakarak söndürülmesini sağlar.

Taşınabilir yangın söndürücüler kullanılırken, söndürücü alevlerin köküne doğru sevk edilmeli ve süpürür gibi tüm ateşli alana en yakın yerden başlamak üzere taranmalıdır. Cihazların elverdiği ölçülerde bu hareketler tekrarlanmalıdır. Taşınabilir cihazların etkili olabileceği uzaklık, 1 metre ile 2,5 metre arasında değişmektedir.

Birimlerde bulunan elektrik tesisatı, elektrik dağıtım panoları, aydınlatma armatürleri ve kablolar, bilgisayar sistemleri, kesintisiz güç kaynağı sistemleri ve klimalar üzerine kesinlikle su tutulmayacaktır.

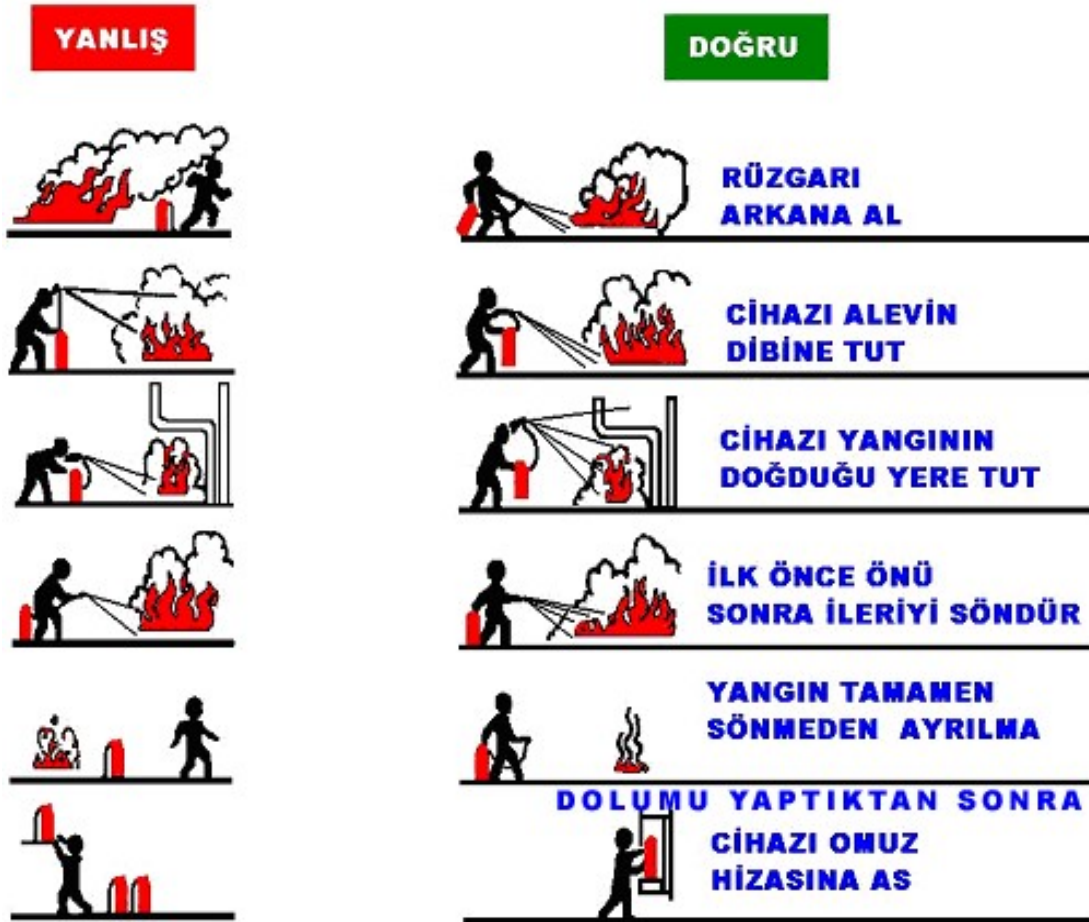
7.1.7.YANGIN SINIFLARINA GÖRE KULLANILAN SÖNDÜRÜCÜ ÇEŞİTLERİ:

1. Katı yanıcılar	: Su ve sulu çözeltiler	Kimyasal Toz	Köpük
2. Sıvı Yanıcılar	: Kimyasal Toz	Karbondioksit	Köpük
3. Gaz yanıcılar	: Kimyasal Toz	Karbondioksit	Köpük
4. Elektrik yangınları	: Karbondioksit (olmadığı durumlarda kimyasal toz)		

7.1.8.YANGIN SÖNDÜRME TÜPÜ KULLANIMI

1. Elle taşınabilen seyyar yangın söndürücü tüpleri, mümkünse duvar/direk üzerine yerden en fazla 90 cm yükseklikte asılacaktır. Ancak; asılma imkânı yoksa paslanmayı önlemek üzere tüp altlarına tahta/plastikten altlık konulacaktır.
2. Çöp kutuları kontrollü olarak ve dolmasını beklemeden her gün akşam boşaltılacaktır.
3. Yangın mahallerinde kurtarılması gereken eşya, dolap ve kasa üzerine **"YANGINDA İLK ÖNCE KURTARILACAKTIR"** yazılı etiketler konulacaktır.

7.1.9.YANGIN SÖNDÜRME CİHAZLARININ DOĞRU KULLANILMASI:

7.1.10.YANGIN SONRASI YAPILMASI GEREKENLER

Yangın sonrasında Yangın Ekibi hasar tespitlerini yapar ve olay mahalli, oluş nedeni, zamanı, zarar miktarı ve ne ile söndürüldüğünü içeren ayrıntılı bir Yangın Tutanağı düzenler. Tutanağın bir sureti Yangın dosyasında saklanır, diğer sureti ise sigortadan hasarın tazmini için Muhasebe Müdürüne gönderilir.

Yangın, Terör, Sabotaj ve Kötü niyetli bir hareket sonucu meydana gelmişse durum KOLLUK KUVVETLERİNE bildirilir.

7.1.11 YANGIN TALİMATNAMESİ

1. İşyerinde yangın çıktığını gördüğünüzde gerekli eğitimi aldıysanız tekniğini biliyorsanız kendinizi tehlikeye atmadan iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyarak, derhal yangını uygun şekilde söndürün, durumu en seri şekilde yetkililere haber verin.
2. Sigara içilmesi yasaklanan yerlerde, sigara içmeyin, açık alevli cihaz kullanmayın, yetkililerin izni olmadıkça kaynak vb. işler yapmayın.
3. Sigaranızı sadece izin verilen alanda için, izmaritinizi atmadan önce mutlaka söndürün.
4. İşyerinde meydana gelen en küçük bir yangını dahi derhal sorumlu ve ilgililere haber verin.
5. İşyerinde , bilhassa kolay yanıcı maddeler yanında veya yakınında asla ateş yakmayın.
6. Açık alevli soba vb. ısıtma araçları kullanmayın.
7. Yağ, benzin, mazot, boya gibi parlayıcı madde yangınlarında su kullanmayın, bu gibi maddelerin yangınlarında, içinde köpük, karbon dioksit ve bikarbonat tozlu gibi etkili maddeler bulunan yangın söndürme cihazları kullanın.
8. Elektrik yangınlarında kesinlikle su kullanmayın, gerilim altındaki elektrik tesis ve cihazlarında çıkan yangınlarda, karbon dioksitli, bikarbonat tozlu veya halokarbonlu tipte yangın söndürme cihazları kullanın.
9. Organik madde (Kağıt, karton, koli, kumaş, odun talaş vb.) yangınlarını su ile söndürün.
10. Tüp gaz yangınlarını, alevini yanmaz veya ıslak battaniye ile örtterek havasız bırakmak suretiyle söndürün, ardından dedantörden kapatarak gaz akışını kesin.
11. Yangın söndürme tüplerinin yerlerini sorumlulara haber vermeden değiştirmeyin.
12. Yangın söndürme tüplerini gereksiz yere kullanmayın, boşaltmayın.
13. Yangın söndürme tüplerinin etrafına, acil hallerde kolayca ulaşılmasını engelleyecek şekilde malzeme bırakmayın.
14. Yangın kaçış yollarını ve yangın merdivenini malzeme ile tıkamayın.
15. Yangın söndürme tüplerinin nasıl kullanılacağını öğrenin.

16. Acil eylem planı hakkında bilgi sahibi olun ve acil hallerde acil eylem planına uyun.
17. Yangın sırasında kullanacağınız kaçış yolunu, toplanma yerini, yangın ekibini ve yangın anındaki görevlerinizi öğrenin.
18. Yanabilecek ve tutuşabilecek maddeleri (LPG, tiner vb.) ısı kaynaklarından uzak tutun, tutuşturucu olarak kesinlikle tiner vb. parlayıcı madde kullanmayın, ateş üzerine tiner dökmeye kalkışmayın, bu tür maddeler yanında izinsiz olarak kaynak vb. ısı işlemler yapmayın.
19. Benzin, mazot, alkol gibi maddelerle zorunlu olmadıkça temizlik yapmayın, eğer mecbur kalırsanız bu maddeleri en az miktarda kullanın, temizlik yaptığınız bez, üstübu gibi parçaları gelişigüzel yerlere değil bu tür çöpler için özel olarak ayrılmış demir çöp kovalarına atın.
20. Elektrikli cihazları kullandıktan sonra fişini çekin, prizde takılı bırakmayın. Odadan çıkarken
21. Kullandığınız (tiner, boya gibi) kimyasal madde kaplarının kapağını kapatın, boş ve dolu kaplar ayrı olacak şekilde depolayın, işyeri ortamında kapağı açık tiner vb. kimyasal madde bulundurmayın.
22. Kaynak, taşlama gibi işlemlerin ardından etrafı yangına karşı kontrol edin. Özellikle strafor ve cam yünü gibi izolasyon maddelerinin arasına giren kıvılcıklar, içten ve yavaş yanmaya sebep olur, ancak 5-6 saat sonra açık alevli yangına dönüşür. Bu tür maddeler arasına giren kıvılcıkları söndürmeden buradan ayrılmayın.

7.2. PARLAMA VE PATLAMADA;

7.2.1.Tanımlar:

PATLAYICI ORTAM: Yanıcı maddelerin gaz, buhar, sis ve tozlarının atmosferik şartlar altında hava ile oluşturduğu ve herhangi bir tutuşturucu kaynakla temasında tümüyle yanabilen karışımı,

7.2.2.Tehlikeli Yerlerin Sınıflandırılması:

Bölge 0;

Gaz, buhar ve sis halindeki parlayıcı maddelerin hava ile karışımından oluşan patlayıcı ortamın sürekli olarak veya uzun süre ya da sık sık olduğu yerler.

Bölge 1;

Gaz, buhar ve sis halindeki parlayıcı maddelerin hava ile karışımından oluşan patlayıcı ortamın normal çalışma koşullarında ara sıra meydana gelme ihtimali olan yerler.

Bölge 2;

Gaz, buhar ve sis halindeki parlayıcı maddelerin hava ile karışarak normal çalışma koşullarında patlayıcı ortam oluşturma ihtimali olmayan yerler ya da böyle bir ihtimal olsa bile patlayıcı ortamın çok kısa bir süre için kalıcı olduğu yerler.

Bölge 20;

Havada bulut halinde bulunan yanıcı tozların, sürekli olarak veya uzun süreli ya da sık sık patlayıcı ortam oluşabilecek yerler.

Bölge 21;

Normal çalışma koşullarında, havada bulut halinde bulunan yanıcı tozların ara sıra patlayıcı ortam oluşturabileceği yerler.

Bölge 22;

Normal çalışma koşullarında, havada bulut halinde yanıcı tozların patlayıcı ortam oluşturma ihtimali bulunmayan ancak böyle bir ihtimal olsa bile bunun yalnızca çok kısa bir süre için geçerli olduğu yerler.

7.2.3.Patlamaların Önlenmesi ve Patlamadan Korunma Tedbirleri:

Patlamaların önlenmesi ve bunlardan korunmayı sağlamak amacıyla işveren, aşağıda belirtilen temel ilkelere ve verilen öncelik sırasına uyarak, yapılan işlemlerin doğasına uygun olan teknik ve organizasyona yönelik önlemleri alacaktır:

- ✓ Patlayıcı ortam oluşmasını önlemek için depolama alanında belirli periyotlarda havadaki gaz miktarı ölçülerek kayıt altına alınıp takip edilecektir
- ✓ Yapılan işlemlerin doğası gereği patlayıcı ortam oluşmasının önlenmesi mümkün değilse patlayıcı ortamın tutuşmasını önlemek amacıyla işletmenin çevre çitlerine ve alan girişlerine "Ateşle Yaklaşılması Yasaktır" ve "Patlayıcı Ortam" ibareleri asılarak, ortama yaklaşanların uyarılması sağlanacaktır.

- ✓ İşçilerin sağlık ve güvenliklerini sağlayacak şekilde patlamanın zararlı etkilerini azaltacak önlemler alınacaktır.
- ✓ Bu önlemler, gerektiğinde patlamanın yayılmasını önleyecek tedbirlerle birlikte alınacaktır. Alınan bu tedbirler düzenli aralıklarla ve işyerindeki önemli değişikliklerden sonra yeniden gözden geçirilecektir.

7.3. İŞ KAZALARINDA YAPILACAKLAR;

7.3.1.Kaza Olduğunda Kurtarma Operasyonu :

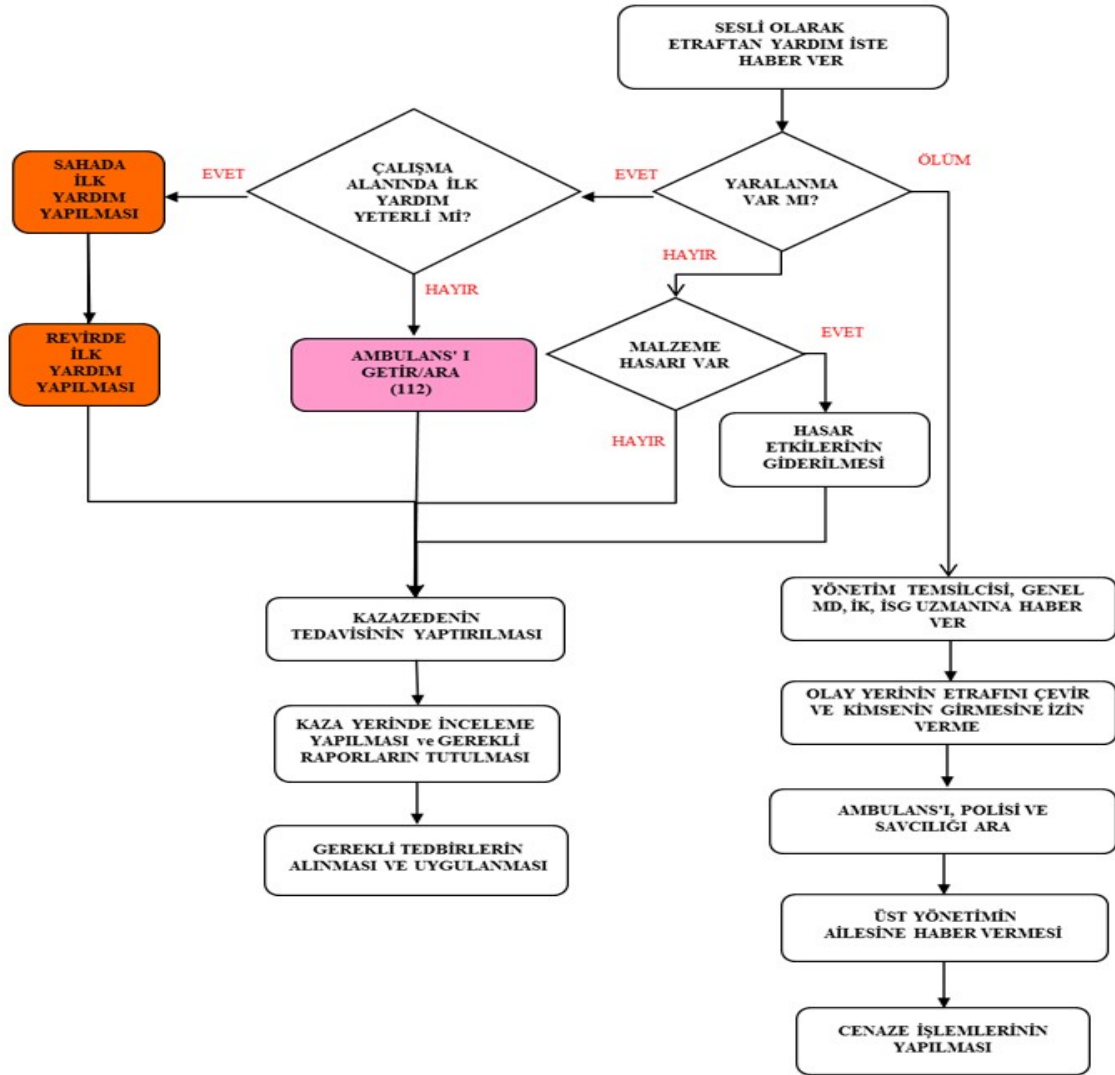
Acil durum ihbarını alan İş güvenliğinden Sorumlu Mühendis kurtarma ekibinin toplanma sahalarında toplanmasını sağlar. Kurtarma ekip liderine ve ekibe acil durumun türü, büyüklüğü ve yeri hakkında gerekli bilgiler verildikten sonra; ekip lideri ekibin kurtarma operasyonu için gerekli ekipmanları ile kişisel koruyucu malzemelerini ambardan almalarını sağlar. Kazanın niteliğine göre kurtarma ekibi müdahalesini yapar ve gerekli yerlere bilgi verir. Kazazedenin durumuna göre acil durum tedbirleri alınır.

7.3.2.İş Kazası Olduğunda acil müdahale planı :

- Herhangi bir iş kazası olması halinde ilk yardım konusunda gerekli eğitimi almış ve sertifikalı kişi ilkyardım gereklerini uygulayacaktır.
- Kazadan sağlık biriminin haberdar edilmesi ve kaza geçirmiş kişiye ilk yardım yapılması temel önceliktir.
- Bu yüzden olabilecek en çabuk şekilde sağlık birimini arayınız ve yaralı hakkında temel gözlemlerinizi iletiniz. Eş zamanlı olarak en yakın ilk yardım görevlisine ulaşmaya çalışmak önemlidir.
- 112'yi arayıp hemen bilgi veriniz.
- Bölgedeki sağlık merkezlerinin telefonları sağlık biriminde asılıdır. (Acil durum telefonları listesi)
- İlk yardım görevlisi yönelteceği sorularla kaza ve yaralının durumu hakkında gerekli bilgileri almaktan ve sonraki eylemleri organize etmekten sorumludur.
- Hasta nakil aracını kullanmakla yetkili kişilerin listesi sağlık biriminde asılıdır. (şoför listesi)
- Hasta nakil aracının her zaman hazır bulundurulması sorumluluğu ilk yardım ekip liderinin görevidir.
- Hasta nakil aracı anahtarları iki noktada bulunur:
 - Sağlık birimi
 - Ana giriş kapısı
- Sertifikalı ilkyardım eğitimi almış personel gerekli ilk yardım malzemesini alarak derhal olay yerine gider.
- Hasta nakil aracı; olay yerine en yakın ve güvenli bir şekilde çalışır vaziyette park edilecek, hasta sedyesi çıkartılarak hazır duruma getirilecektir,
- Hasta nakil aracı şoförü hastaya müdahale etmeyecek ve ettirmeyecektir, Doktor veya İlk yardım görevlisi durumu değerlendirerek ilk müdahaleyi yaptıktan sonra tarif edilen pozisyonda hasta sedyeye yatırılacak ve baş kısmı şoför arkasına gelecek şekilde sedye hasta nakil aracına yerleştirilecektir,
- İşyeri hekimi veya sağlık memurunun talimatına göre sağlık birimine veya en yakın hastaneye gidilecektir. Seyir esnasında aracın dörtlü ikaz lambaları ve farları yakılacak durumun aciliyetine göre aralıklı olarak korna çalınacaktır.

- Yaralı için iş kazası tutanağı hastanın ilgili sağlık kuruluşuna sevki gerçekleştirildikten sonra sağlık memuru tarafından iletilir.
- Hasta nakil aracı hastanenin acil servisi önüne ve arkası acil servis kapısına bakacak şekilde park edecek, siren kapatılacak, ikaz ışıkları açık bırakılacak ve hasta sedye ile acil servise götürülecektir,
- Hasta acil servise teslim edildikten ve iş yeri sağlık birimine döndükten sonra sedye ve hasta nakil aracına ait ilkyardım malzemelerini kontrol ediniz, eğer eksik malzeme varsa tamamlayınız.
- İşyeri hekimi veya sağlık memuru hastane yetkililerinin değerlendirmesi sonucunu bekleyecek veya geri dönecektir.
- Uzuv kopması yaralanmalarında, uzvun koptuğu vücut bölümü "sotanik (%0,9 NaCl)" emdirilmiş tamponla kapatınız. Kopan uzvu steril bir torba veya temiz bir havlu içerisine koyup, içi buz dolu bir torbaya koyunuz ve hasta ile en yakın hastaneye götürünüz. Buzun direkt olarak kopan uzva temas etmemesini sağlayınız.

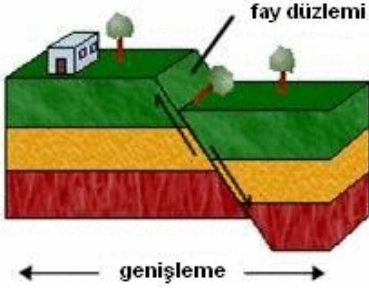
İŞ KAZASI MÜDAHALE PLANI

7.4. DOĞAL OLAYLARDA MÜDAHALE YÖNTEMLERİ;

7.4.1.DEPREM

7.4.1.1.Tanım :

Deprem, yer içindeki fay hattı olarak adlandırılan kırıklar üzerinde biriken biçim değiştirme enerjisinin aniden boşalması sonucunda meydana gelen yer değiştirme hareketi ve neden olduğu karmaşık elastik doğal dalga hareketleridir. Depremi afet yapan, bu doğal olayın negatif etkilerini ortadan kaldıracak veya minimize edecek önlemlerin alınmasıdır.

Deprem bir doğa olayıdır. Yerkabuğu içindeki herhangi bir kaynaktan ani olarak çıkan titreşimlerin dalgalar halinde yayılarak geçtikleri ortamdan ve yeryüzünü sarsan bir olaydır. Yer yapısının ani kırılması, kayması, sallanması, çökmesi halinde ortaya çıkar.

7.4.1.2.Deprem Yaşanmadan Önce Alınması Gereken Önlemler :

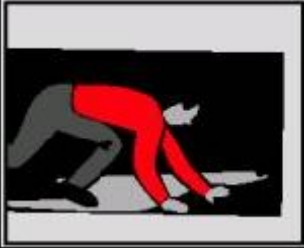
- İşletmede depremin ne olduğu, deprem sırasında neler yapılacağı hususunda eğitim verilecek ve öncelikler belirlenecektir.
- 72 Saatlik Acil Durum için hazırlanılmalı ve Acil Durum Ekipleri güncelleştirilecektir.
- Acil Durum için gerekli ilk yardım ekipmanları kontrol edilecektir. İşletmede ve Taşıma araçlarında çadır, yangın söndürücü, pilli radyo ve el feneri bulundurulacaktır.
- Depremde nerede toplanılacağı ve toplanma bölgesi belirlenmiştir. Önemli evrak ve Belgelerin başka yerlerde kopyaları bulundurulacak ve emniyetli olup olmadıkları kontrol edilecektir.
- Telefonların çalışmadığı durumlar göz önüne alınarak, haberleşme sağlamak için araçlar belirlenecektir.
- Tüm işletme elemanları deprem anında su, elektrik, gaz veya bunlarla çalışan alet, araç ve cihazları açıp kapama, kontrol altına alma konusunda bilgilendirilecektir.
- Dosya dolapları ve rafları hem birbirine, hem de duvara emniyetli bir şekilde sabitlenecektir.
- Üst raflardaki ağır eşyaları alt raflara indirilecektir.
- Koridor duvarlarında asılı duran tablo ve benzeri eşyalar emniyetli ve düşmeyecek şekilde sabitlenecektir.
- Özellikle depo bölümünde düzensiz istifleme yapılmayacaktır.
- Kimyasal maddelerin depolandığı alanlarda düzensiz istifleme yapılmayacak ağız açık kimyasal hiçbir şekilde bırakılmayacaktır.
- Binada ve etrafta odun, kömür, gaz, benzin, kâğıt, kuru ot, eski eşya v.b yangın maddeler varsa bunları binalardan uzaklaştırıp, yangın tehlikesi olmayacak emniyetli yerlerde muhafaza edilecektir.
- İşletme genelinde kırılan camlar özellikle risk yaratabilecek konumda ise derhal yenisi ile değiştirilecektir.
- Yangın söndürme cihazlarının periyodik olarak kontrolleri yapılacaktır. Acil kaçış yollarına ve acil çıkış kapılarının bulunduğu yerlerin önlerine malzeme istifi yapılmayacaktır.

- Deprem sonrası için bir buluşma noktası ayarlanacaktır.
- Acil çıkış kapılı ve acil durum toplanma merkezlerine giden yollarda yönlendirme levhaları yerleştirilecektir.
- Kaçış yolu engelsiz tutulacaktır.
- Yangın donanımları ve tüpler sürekli çalışır konumda olacaktır. Deprem sırasında enerjinin kesilmesi gereken makine ve ekipmanların listesi hazırlanacak ve güncel tutulacaktır.
- Çatılarda yangın riskine karşı herhangi bir yanabilir malzeme bırakılmayacaktır.
- İl, İlçe ve Kurtarma - Yardım Komitesi ile iletişim koparılmayacak, Üretilen yeni bilgiler temin edilecektir.

7.4.1.3. Deprem Anında Yapılması Gerekenler :

ÇÖMEL – KORUN – BEKLE

▪ ÇÖMEL

Çömelerek hedef küçültmek, üzerinize doğru düşecek unsurların sizi yaralama riskini azaltır.

▪ KORUN

Kollarınızla baş ve boynunuzu kapatın. Cama arkanızı dönün. Bir siperin yanında ya da altında CENİN pozisyonu olarak kendinizi koruyun. Bu siper masa, konsol, sandalye olabilir.

▪ BEKLE

Sarsıntı bitene kadar tutunarak bekleyin. Sarsıntı sırasında koşmak, merdivenden inmek tehlikelidir.

- Başınızı düşebilecek eşyalardan koruyarak, çömelin.
- Deprem anında herhangi bir yerde çalışan personel kendi güvenliğini sağlayacak bir yerde depremin bitmesini bekleyecektir. Depremin bitmesi ile o anda çalıştığı cihaz, makinesini kapatıp, elektrik, gaz yakıt bağlantılarını kesip panik yapmadan acil çıkış kapılarından çıkacak ve kendisine en yakın acil durum toplanma merkezine gidecektir. Depremin bitmesiyle acil durum ekipleri derhal organize olacaktır.
- Mümkün olduğu kadar sakin olunacak ve çevrenizdekileri sakinleştireceksiniz. Dış duvardan bacadan ve pencereden uzak durunuz. Masa, yatak veya kolon altına giriniz.
- Bağırıp panik yapmayın.
- Dışarıya koşarak kaçmayınız.
- Savrulmamak için tutununuz.
- Asansörü kullanmayın.
- Sarsıntı esnasında merdivenlerden kaçmaya çalışmayın.

- Araç Şoförleri aracı en yakın güvenli bölgeye çekecekler ve çevresinde belirlenen güvenlik önlemlerini derhal alacaklardır.
- Kopuk kablolardan uzak durunuz.
- Deprem esnasında dışarıda iseniz duvarlardan, elektrik hatlarından, devrilebilecek şeylerden uzak durunuz.
- En yakın boş alan veya parklara sığınınız

7.4.1.4.Depremden Sonra Yapılması Gerekenler:

- İletişim, güvenlik ve tahliye ekibi bütün personelin güvenli bir yere çekildiğinden emin olacaktır özellikle parça düşme riski bulunan yerlerde insanların bulunmadığından emin olacaktır.
- İlk yardım ekibi yaralı var ise ilk yardımlarını yapacak yaralıları en yakın Sağlık tesislerine gönderecektir.
- Deprem sırasında yangın çıkması halinde yangın ekibi öncelikle yangın çıkan bölümün enerjisini keserek yangına müdahale edecektir ve soğutma çalışmalarına başlayacaktır. Hatlarda kopma veya hasarlar varsa süratle giderilecektir.
- Kimyasal sızıntı ekipleri yerler yayılmış kimyasal var ise inert malzeme ile süratle temizlenmesini sağlayacaktır.
- Acil durum ekiplerinin seri şekilde hareket edebilmesi için personelin sakin olması ve ekibin işlerine müdahale etmemesi gerekmektedir.
- Kişilerde yaralanmalar var mı, kontrol ve tespit edilecektir.
- Elektrik sigortalarını kapatılacaktır. Ocak, ısınmada kullanılan sobalar, LPG tüpü ve Vanalar kapatılacaktır.
- Söylenti yapılmayacak ve söylentilere inanılmayacaktır.
- Radyolar açık tutulacak, çıplak ayakla dolaşılmayacak ve çevredekilere yardımcı olunacaktır.
- Görevlilere müdahale edilmeyecek, gerekiyorsa yardımcı olunacaktır.
- Her an deprem olacaktı gibi hazırlıklı olunacaktır.

7.4.2.SEL VE SU BASKININDA

7.4.2.1.Sel ve Su Baskınında Önce Alınması Gereken Önlemler :

- Sel baskınına maruz kalmamak için açık alanda ve tesis içinde bulunan tüm rögarlar üç ayda bir periyodik olarak temizlenecektir.
- Açıkta bırakılan su ile reaksiyona girebilecek malzemeler palet veya raf gibi zeminden yüksekte olan yerlerde depolanacaktır.
- Çatıda yer alan su kanalları ve suyu aşağıya veren borular yılda en az iki defa temizlenecektir.

7.4.2.2.Sel ve Su Baskınında Yapılması Gereken Önlemler :

- Sel veya su baskını durumunda çalışanlar güvenilir, yüksek bir konumda bekleyecektir.
- Zeminde bulunan elektrik ekipman ve panolarının enerjileri kesilecektir.
- Arama ve Kurtarma Ekipleri mahsur kalan personeli kurtaracak, güvenilir bir yere çıkaracaktır.
- İlk Yardım Ekibi yaralı personele ilk müdahaleyi acilen yapacaktır.
- Radyasyon ve sızıntı kontrol Ekibi Ekipmanlarda radyasyon sızıntısı olup olmadığını kontrol edeceklerdir
- Tesis tamamen boşaltıldığında Acil Durum Yöneticisi oluşturacağı ekiple incelemelerle gerekli Tutanakları düzenleyecektir.
- Acil Durum Yöneticisi oluşturacağı ekiple incelemelerle, Hasar Tespiti Yapacak Ve Yetkililere Bildirecektir.

7.4.3. FIRTINA – HORTUM - YILDIRIM

7.4.3.1. Fırtına ve Hortum Sırasında Yapılması Gerekenler

- Açıktaki personel kapalı bölgelere çekilmelidir.
- Pencere önleri veya kapılardan uzak durulmalıdır.
- Duruma göre enerji kesilerek fırtına ya da hortumun dinmesi beklenmelidir.
- Enerji hatlarının altında motorlu taşıtların bulunması engellenmelidir.
- Tesiste paratoner bulunmalıdır.
- Topraklama iyi yapılmış olmasına dikkat edilmelidir.
- Hasar tespiti yapılarak gerekli onarım çalışmalarına girilmelidir.

7.5.KİMYASALLAR İLE ÇALIŞMADA SIZINTI /DÖKÜNTÜ;

7.5.1.Tanımlar :

Kimyasal madde: Doğal halde bulunan veya üretilen veya herhangi bir işlem sırasında veya atık olarak ortaya çıkan veya kazara oluşan her türlü element, bileşik veya karışımlardır.

Tehlikeli kimyasal madde:

- Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeler,
- Yukarıda sözü edilen sınıflamalara girmemekle beraber kimyasal, fiziko-kimyasal veya toksikolojik özellikleri ve kullanıma veya işyerinde bulundurulma şekli nedeni ile işçilerin sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek maddeler,
- Mesleki maruziyet sınırı değeri belirlenmiş maddelerdir.

Patlayıcı madde: Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelâtinimsi haldeki maddelerdir

7.5.2.Kimyasallar ile çalışmada öncelikli genel önlemler :

- 1) İşyerinde uygun düzenleme ve iş organizasyonu yapılacaktır.
- 2) Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak uygun yöntemlerle yapılacak, uygun makine ve ekipman sağlanacaktır.
- 3) Alınan önlemlerin etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere yeterli kontrol, denetim ve gözetim sağlanacaktır.
- 4) Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar, en az sayıda işçi ile yapılacaktır.
- 5) İşçilerin maruz kalacakları madde miktarları ve maruziyet süreleri mümkün olan en az düzeyde olacaktır.
- 6) Kurumda, yapılan iş için gerekli olan miktardan fazla tehlikeli kimyasal madde bulundurulmayacaktır.
- 7) İşyerleri ve eklentileri her zaman düzenli ve temiz bulundurulacaktır.
- 8) İşçilerin kişisel temizlikleri için uygun ve yeterli şartlar sağlanacaktır.
- 9) Tehlikeli kimyasal maddelerin, atık ve artıkların en uygun şekilde temizlenmesi, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

7.5.3.Kimyasal ile çalışmada sızıntı veya dökülmesi durumunda yapılması gerekenler

- a) Tüm personel durumdan haberdar edilecektir.
- b) Etkilenmiş alana görevli kişilerden başkasının girmesine izin verilmeyecektir.
- c) Etkilenmiş alana girmesine izin verilen kişilere uygun koruyucu giyim eşyası, kişisel koruyucu donanım ve özel güvenlik ekipmanı verilecek ve bu durum devam ettiği sürece kullanmaları sağlanacak, ancak bu durum sürekli olmayacaktır. Koruyucu araç ve gereci bulunmayan kişilerin etkilenmiş alana girmesine izin verilmeyecektir.
- d) Kurtarma, tahliye ve yardım işlerinin en kısa zamanda yapılabilmesi için, sağlık ve güvenlik yönünden riskin arttığını bildiren gerekli uyarı ve haberleşme sistemlerini kuracaktır.
- e) Tehlikeli kimyasallarla ilgili acil durum düzenlemeleri hakkındaki bilgileri kullanıma hazır bulunduracaktır. İşyerindeki ve işyeri dışındaki ilgili kaza servisleri ve acil servisler bu bilgilere kolayca ulaşabileceklerdir.

7.5.4.Kimyasal ile çalışmada temizleme planı:

Sızıntı hissedilmesi halinde kimyasal sızıntı ve bakım onarım ekiplerine haber verilecektir. Kaçaklar engellenecek ve ana gaz çıkışları kapatılacaktır. Solunması halinde baş dönmesine, solunum güçlüğüne ve bilinç kaybına neden olur. Yüksek doza maruz kalındığında boğularak ölüme neden olur uzun süre solunmayacaktır. Gazdan maruz kalanlar açık havaya çıkartılarak ilk yardım ekiplerinden yardım istenilecektir.

7.6.TERÖR, SABOTAJ ve SAVAŞ

7.6.1) Sabotaj halinde yapılması gerekenler

- Kötü niyetli kişiler tarafından tesislere ve çalışanlara zarar vermek amacı ile kritik noktalara bomba atarak veya başka bir şekilde patlamaya sebep olarak yada yemeklere zehirleyici madde konularak sabotaj yapılabilir.
- İç ve dış sabotaja karşı dikkatli olun, şüpheli davranan kişileri paniğe yol açmadan soğukkanlı davranarak derhal telefonda Koruma Güvenlik Birimine haber verin,
- Saldırı halinde önce 155 ve 156 nolu telefonlardan Güvenlik Birimlerine, haber verin,
- Saldırıdan sonra oluşan tehlike büyükse ve işyerinin tamamını tehdit ediyorsa alarm düğmesine basarak tüm personel ve yetkilileri tehlikeden haberdar edin,
- Önce kendi can güvenliğinizi düşünün ve güvenli bir yerde saklanın,
- Eğer saldırgan silahlı ise veya üzerinde bomba olduğunu söylüyorsa ya da bundan şüpheleniyorsanız kesinlikle müdahale etmeyin, polisin gelmesini bekleyin, bu sırada saldırganın nereye gittiğini gizlice takip etmeye çalışın, araçlı ise aracın plakası alın, bu bilgileri polise bildirin,
- Eğer saldırgan silahsız ise nereye gittiğini takip edip yerini güvenlik görevlilerine bildirin,
- Saldırı bittikten sonra;
 - Yaralı varsa ilk yardım talimatına uygun şekilde hareket edin, tıbbi müdahale gerekiyorsa çevredeki hastaneleri arayıp doluluk oranı hakkında bilgi alın, yaralıyı müsait olan en yakın hastaneye götürün,
 - Yangın varsa yangın talimatına uygun şekilde hareket edin,
- Yemek zehirlenmesi halinde önce etkilenen kişileri en yakın sağlık kuruluşuna sevk edin, 112 Hızır Acil Servise telefon edin ve durum hakkında bilgi verin,

7.6.2) Savaş halinde yapılması gerekenler (Savaş durumunda oluşabilecek tehlikelerin en önemlileri aşağıdaki gibidir; (i) Bombardıman, (ii) Kimyasal serpinti ve (iii) Radyoaktif serpinti. Tehlike anında aşağıdaki sirenler göre davranılacaktır)

- **Sarı İkaz:** Üç dakika süren düz siren sesi. Saldırı ihtimali var demektir.

- Açıkta iseniz: hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.
- İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

- **Kırmızı ikaz_:** Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesi. Saldırı tehlikesi var demektir.

- Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.
- İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

- **Siyah İkaz:** Kesik kesik siren sesi ile veya radyo-tv. yayınıyla duyurulur. Radyoaktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi var demektir.

- Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtünüz.
- İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

- **Beyaz ikaz :** Tehlike geçti demektir. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

7.6.3)Terör saldırılarında yapılması gerekenler (Terörist saldırılar; ateşli silahlar, patlayıcılar gibi çeşitli zarar verici araçlarla gerçekleştirilen saldırılardır.)

Terörist Saldırılarından Önce

- Terörizm hakkında bilgi edinin.
- Teröristler, çoğunlukla kendilerine en az zarar gelecek hedefleri ve halkın arasına çabuk karışabilecekleri alanları seçerler.
- Teröristler havaalanları, büyük şehirler, uluslararası toplantılar ve buluşmalar, tatil yöreleri gibi fazla dikkat çekmeden uzaklaşabilecekleri gibi hedefleri seçerler.
- Patlayıcı, insan ve araç kaçırmaya silahları, kundaklamada kullanılan araçları ve silahlı saldırılarda kullanılan araçlar konusunda bilgi edinin.
- Herhangi bir terörizm olayında diğer kriz anlarında kullandığınız teknikleri adapte ederek kullanmayı öğrenin.

- Çevreniz hakkında dikkatli olun ve olup bitenlerden haberdar olmaya çalışın.
- Seyahat ederken önlemler alın. Göze çarpan ve olağandışı davranışların farkında olun. Yabancıardan paket kabul etmeyin. Bagajlarınızı başıboş bırakmayın.
- Acil durum çıkışlarının konumlarının nerede olduğunu öğrenin. Kalabalık bir alanı, bir binayı yada metroyu hızla nasıl boşaltacağınızı düşünün. Merdivenlerin nerede olduğunu öğrenin.
- Yakın çevrenizi inceleyin. Bir patlama anında kırılabilir ya a düşebilecek nesnelere dikkat edin.

Teröristlerin kullanacağı patlayıcılar, binaların yıkılmasına ve yangınların çıkmasına neden olabilir. Çok katlı binalarda yaşayan veya çalışan insanlar aşağıdakileri yapabilirler:

- Acil durum tahliye prosedürlerini gözden geçirin. Yangın çıkışlarının konumlarını öğrenin.
- Yangın söndürücülerin çalıştığından emin olun. Nerede bulunduklarını ve nasıl kullanıldıklarını öğrenin.
- İlk yardım konusunda bilgilendirin.
- Binanın her katında belirlenmiş ve herkesin bildiği yerlerde:
 - Taşınabilir, pilli radyo ve yedek piller
 - Fenerler ve yedek piller
 - İlk yardım çantası ve kılavuzu
 - Tehlikeli alanları işaretlemek için floresanlı şerit bulundurun.

Bomba İhbarı

- Bomba ihbarı alırsanız, arayan kişiden alabileceğiniz kadar çok bilgi alın. Arayan kişiyi dediklerini kaydedebilmek için telefonda tutmaya çalışın. Polis ve firma yönetimini haberdar edin.
- Bomba ihbarı aldıktan sonra, şüpheli hiçbir pakete dokunmayın.
- Şüpheli paketin etrafını boşaltın ve polise haber verin.
- Binayı tahliye ederken pencerelerin önünde durmaktan ve diğer tehlike potansiyeli bulunan alanlardan kaçın.
- Acil durum ekiplerinin caddeleri kullanmalarını engellemeyin.

Bina Patlamaları Sırasında

- Binada bir patlama meydana gelmişse, binayı en kısa sürede ve sakin şekilde terk edin.
- Dolaplardan yada tavandan bir şeyler düşüyorsa, sağlam bir masanın altına girin.
- Eğer bir yangın çıkmışsa;
- Yere yakın durun ve binayı en hızlı şekilde terk edin.
- Islak bir bezle ağzınızı ve burnunuzu kapayın.

- Kapalı bir kapiya yaklaşıırken elinizin tersini kapiyı kontrol etmek için kullanın. Eğer kapi sıcak değilse vücudunuzla destekleyerek kapiyı yavaşça açın. Eğer kapi dokunulmayacak kadar sıcaksa, alternatif çıkış yolunu deneyin.
- Ağır duman ve gazla öncelikle tavanda toplanır. Her zaman dumanın altında kalmayı deneyin.

Bina Patlamasından Sonra Eğer enkazda kaldıysanız;

- Bir fener kullanın.
- Bulunduğunuz yerde kalın. Ağzınızı, mendil yada bir giysi parçasıyla kapatın.
- Duvarlar yada borulara vurarak yerinizi bildirmeye çalışın. Eğer düdüğünüz varsa kullanın. Son çare olarak bağışın. Ancak bağışmak tehlikeli miktarlarda toz ve dumanı içinize çekmenize neden olacaktır.

Yaralılara Yardım Etmek

- Eğitim almamış kimseler enkaz halindeki binadan insanları kurtarmaya çalışmamalıdır. Acil Durum Ekibinin gelmesi beklenmelidir.

Kimyasal Etmenler

Kimyasallar, insanlar, hayvanlar ve bitkiler üzerinde toksik etkileri olan zehirli gazlardır. Çoğu kimyasallar ciddi yaralanmalara ve ölümlere neden olmaktadır. Yaralanmaların ciddiyeti, kimyasal maddenin miktarına ve kimyasal maddeye maruz kalınan süreye göre değişmektedir.

7.7.RADYASYON

7.7.1. TEHLİKE VE ACİL DURUM NEDENLERİ:

Endüstriyel radyografi çalışmalarında tehlike/acil duruma neden olan önemli hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- 1.1. Kaynağın ışınlama konumuna ve özellikle tam zırhlı konumuna gelmemesi, bu durumda yapılması gereken radyasyon ölçümlerinin yetersiz veya eksik olması.
- 1.2. Kaynağın, kılavuz tüp, kolimatör veya ışınlama cihazı girişı yakınında kalması.
- 1.3. Kaynağın ışınlama cihazı kablosundan ayrılması.
- 1.4. Hasar görmüş veya sızıntı yapan kaynaktan kontaminasyonun oluşması.
- 1.5. Cihazın ışınlama konumunda kalması (Shutter mekanik arızası, kilit sisteminde arıza veya kilit anahtarının kaybolması, kilidin kullanılmaması) veya X-ışını cihazlarında otomatik ışınlamayı kesen sistemin devreye girmemesi, arızalı olması, by-pass edilmesi.
- 1.6. Cihazın veya kaynağın çalınması, çalıntı kaynak veya cihazla yakından meşgul olunması.
- 1.7. Güvenlik sisteminde arıza olması veya güvenlik sisteminin bilerek devre dışı bırakılması.
- 1.8. Güvenli konumda olmayan veya ışınlama konumunda olan kaynak yakınında bulunulması.
- 1.9. Çalışmalar sırasında görevlilerin kaynağın konumu ile ilgili birbirleri ile iletişim eksikliği, kopukluğunun olması.
- 1.10. Fiziksel veya mental yorgunluk, aşırı dalgınlık durumunun olması.
- 1.11. Yapılan işle ilgili eğitim eksikliği, cihazın özelliklerinin bilinmemesi.
- 1.12. Kendine duyulan aşırı güven neticesinde ihmal davranışının sergilenmesi.
- 1.13. Radyasyon ölçü aleti kullanılmaması, ölçü aletinin yanlış göstermesi, ölçü aletine güvenilmemesi, yedek ölçü aleti bulundurulmaması, dozimetre kullanılmaması.
- 1.14. Cihaz aktivitesinin veya çalışma parametrelerinin (kV, mA vb.) hatalı kullanılması.
- 1.15. Cihazın çalışması anında yeterli güvenlik alanlarının belirlenmemesi.
- 1.16. Çevre güvenliği için uyarı işaret ve levhalarının kullanılmaması.
- 1.17. Çalışmalar süresince düzenli radyasyon ölçümlerinin yapılmaması.
- 1.18. İşinlamanın istenmeden önce başlatılması.

- 1.19. Kapalı çekim alanlarında cihazın çalışması ile irtibatlı ısınlama odası kapısı interlock (otomatik devre kesici) devresinin olmaması veya arızalı olup çalışmaması sonucu ısınlama odasına bilmeden girişlerin olması veya ısınlama odasında çalışma yapılırken operatör tarafından farkında olmadan ısınlamanın başlatılması.
- 1.20. Kapalı ısınlama odası duvarlarının yetersiz olması veya ısınlama anında güvenli olmayan bölgede bulunulması.
- 1.21. Taşıma sırasında aracın kaza yapması, cihaz veya kaynağın araçtan düşmesi, hasar görmesi, hasarlı kaynak/cihaz ile yakın temasın olması, kaynağın cihazdan düştüğünün fark edilmemesi, ilgisiz kişilerin kaynakla yakın temasının olması.
- 1.22. Kaynak değiştirilmesi veya cihaz onarımı sırasında kaynak yanında uzun süre kalınması, kaynakla ilgili tadilat yapılmak istenmesi.
- 1.23. Hasarlı cihazların onarımı sırasında kaynakla uzun süreli yakın temasların olması.
- 1.24. Güvenli duruma getirilmemiş cihazların depolanması veya önceden belirlenmiş uygun depo yerinin kullanılmaması.
- 1.25. Radyasyon kaynağının yangın veya su basmasına maruz kalması.

7.7.2. KAZA DURUMUNDA BAŞVURULACAK VE MÜDAHALEDE GÖREV ALACAK PERSONEL:

1. Haber verilecek kişilere ait liste (Tatilde oldukları zamanki adresleri ve telefon numaraları, cep telefonlarının numaraları herkes tarafından bilinen bir yere asılmalıdır)
2. Kaza durumunda ne yapacağını bilen eğitimli personel olmaları gerekmektedir.
3. Olayın büyümesini engelleyecek tedbirlerin alınması
4. Olayın etkilerini azaltacak önlemlerin alınması
5. Müdahale seviyelerinin belirlenmesi
6. Acil durumda kullanılacak araç, gereç ve cihazlara ait bilgiler

Radyasyon Ölçüm Cihazları

- a) Sesli ve göstergeli gama ışını ölçüm cihazı ($\mu\text{Sv/saat}$ - Sv/saat)
- b) Kontaminasyon monitörü veya probu
- c) Radyasyon ölçüm cihazını test etmek için kontrol kaynağı
- d) Kullanılan radyasyon ölçü aletleri, dozimetre ve sıfırlayıcı için yedek piller

Personel Koruyucu Malzeme

- a) Görevli her kişi için film dozimetresi
- b) Görevli her kişi için doğrudan okumalı kalem (cep) dozimetresi ve sıfırlama cihazı
- c) Görevli her kişi için alarmlı dozimetre
- d) Eldiven-galoş, gerekirse koruyucu giysi
- e) İlk yardım kiti

7.7.3.KAZA DURUMUNDA İZLENECEK YÖNTEMLER:

Tehlike veya acil durumlara müdahale yapılırken esas amaç çalışanların, yakın çevrede bulunanların ve halkın mümkün olan en düşük radyasyon dozuna maruz kalmasını sağlamaktır. Bu hususu sağlamak üzere Radyografci, radyasyon korunması sorumlusu ve lisans sahibi tarafından yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir.

1. Radyografci
 - 1.1. Anormal durumu belirlemek/fark etmek.
 - 1.2. Kendisinin düzeltebileceği bir arıza veya aksaklık durumunun varlığı halinde, panik yapmadan kısa sürede karar vererek radyasyon ölçüm cihazı ve dozimetreler kullanılarak ve uygun KKD ile duruma müdahale etmek, gerekiyorsa yardımcı görevlilerden yardım almak.
 - 1.3. Kendi müdahale yetkilerinin asılması halinde yine panik yapmadan radyasyon kaynağı yanından kısa sürede uzaklaşmak.
 - 1.4. Radyasyon doz hızını ölçmek.
 - 1.5. Önceden belirlenen değerlere göre ($7.5\mu\text{Sv/saat}$) kontrollü alan engellerini yerleştirmek.
 - 1.6. Sınırlanan alana giriş ve çıkışları engellemek.
 - 1.7. Bu alanı denetimsiz bırakarak oradan uzaklaşmamak.

- 1.8. Kurumda bulunması halinde Radyasyon Korunması Sorumlusuna, aksi durumda lisans sahibine veya TAEK'e haber vermek.
2. Radyasyon Korunması Sorumlusu
- 2.1. Acil durum boyutuna göre ALARA ilkesini göz önünde bulundurarak bir çalışma planı tasarlamak.
- 2.2. Kontrollü alana girmeden önce hazırlanan çalışma planının bir kaç kez uygulamasını yapmak.
- 2.3. Yetkilerinin ve eğitiminin izin verdiği ölçüde belirtilen ve gerektiğinde diğer ekipmanlarla planı uygulamak, uygulama sırasında ellerin veya vücudun herhangi bir yerinin hiçbir şekilde radyasyon kaynağı ile doğrudan temasına izin vermemek.
- 2.4. Çalışma planı başarılı olmaz ise alanı terk etmek ve sürekli olarak çevrenin radyasyon ölçümlerini yaparak ikinci bir çalışma planı için planı gözden geçirmek.
- 2.5. Gerekirse TAEK'e haber vermek.
- 2.6. Acil durumun ortadan kalkmasını takiben, olay/kaza yerini eski haline getirmek, maruz kalan dozların tahmin ve değerlendirmesini yapmak, kaza ile ilgili raporu hazırlamak.
- 2.7. Dozimetreleri değerlendirilmek üzere TAEK'e göndermek.
- 2.8. Hasar gören cihaz/kaynağı onarılmak üzere üreticisine veya tekrar kullanılabilirliğinin belirlenmesi için yetkili uzman/teknik servise göndermek, mümkün olmadığı durumlarda atık olarak TAEK'e teslim etmek.
- 2.9. Olay sonrası maruz kalan radyasyon dozlarının değerlendirmesi yapılarak TAEK ile gerekli koordinasyon sağlanır, kaza raporu hazırlanır ve gönderilir.

7.8.BESİN ZEHİRLENMESİ

Kazazedede zehirlenme durumunda aşağıdaki belirtiler görülür;

Ağızda yanma veya özel tat, bulantı, kusma, karın ağrısı veya karın bölgesinde kramp, ishal, halsizlik, baş dönmesi, bilinçte değişik derecede bozukluk, solunum ve dolaşımda bozukluk, görmede bozukluk, nabızda zayıflama, göz bebeklerinde küçülme, havale vb.

Rahatsızlanan bir kişide bu tür belirtilerin olması ve kazazedenin bilincinin yerinde olmaması durumunda;

1-En yakın sağlık kuruluşuna haber verilir.

2- Haber verilen kişilere olayın bir Besin Zehirlenmesi olduğu bilgisi de verilir.

3- Kazazedenin bilinci yerinde değilse; hasta yan yatırılır, baş veya boynu arkaya çevrilir ve soluk yolu açılır. Alt çene ve dil öne çekilir ve gerekiyorsa suni solunum yapılır. Kalp durmuşsa kalp masajı uygulanır ve hasta yalnız bırakılmaz. Burada sözü edilen uygulamaları ancak Profesyonel İlk Yardım Eğitimi almış İlk Yardım Müdahale Ekibi üyeleri yapabilir.

4- Hastanın bilinci yerinde ise hasta yan yatırılır ve sağlık ekibi gelene kadar hasta yalnız bırakılmaz.

5- Genel Kural olarak zehirlenen kişi kusturulmaz. Bu kuralın tek istisnası, eğer kişi bilinçli ise ve zehirlenme olayının kısa bir süre önce olması durumunda kusturulabilir.

BESİN ZEHİRLENMESİ MÜDAHALE PLANI

**KAZAZEDE DE ZEHİRLENME DURUMUNDA
AŞAĞIDAKİ BELİRTİLER GÖRÜLÜR;**

AĞIZDA YANMA veya ÖZEL TAT, BULANTI,
KUSMA, KARIN AĞRISI VEYA KARIN BÖLGESİNDE
KRAMP, İSHAL, HALSİZLİK, BAŞ DÖNMESİ,
BİLİNÇTE DEĞİŞİK DERECEDE BOZUKLUK,
SOLUNUM ve DOLAŞIMDA BOZUKLUK, GÖRMEDE
BOZUKLUK, NABIZDA ZAYIFLAMA,
GÖZBEBEKLERİNDE KÜÇÜLME, HAVALA VB.

Zehir Danışma merkezi :114
Ulusal Zehir Danışma Merkezi
0800 314 79 00, 0312 433 70 01

REVİRE BESİN ZEHİRLENMESİ
BİLGİSİ VER

KAZAZEDENİN
BİLİNCİ YERİNDE
Mİ?

HAYIR

EVET

MÜMKÜN OLDUĞU KADAR
ÇABUK TIBBİ YARDIM İSTE

**AMBULANS' I
GETİR/ARA (112)**

KAZAZEDEYİ YAN YATIR

TIBBİ YARDIM ULAŞANA
KADAR HASTAYI YALNIZ
BIRAKMA

**AMBULANS' I
GETİR/ARA (112)**

KAZAZEDEYİ YAN YATIR

BAŞ VEYA BOYUNU ARKAYA
ÇEVİR, SOLUK YOLUNU AÇ

ALT ÇENEYİ VE DİLİ ÖNE ÇEK
GEREKİRSE SUNİ SOLUNUM
YAP

KALP DURMUŞSA KALP MASAJI
UYGULA

**Genel Kural olarak zehirlenen kişiyi kusturmayın; bu kuralın tek istisnası eğer kişi
bilinçli ise ve kısa bir süre önce “ilaç içimi” söz konusu ise kusturulabilir.**

7.9.HIRSIZLIK

Herhangi bir Hırsızlık olayı yaşanması sonrasında;

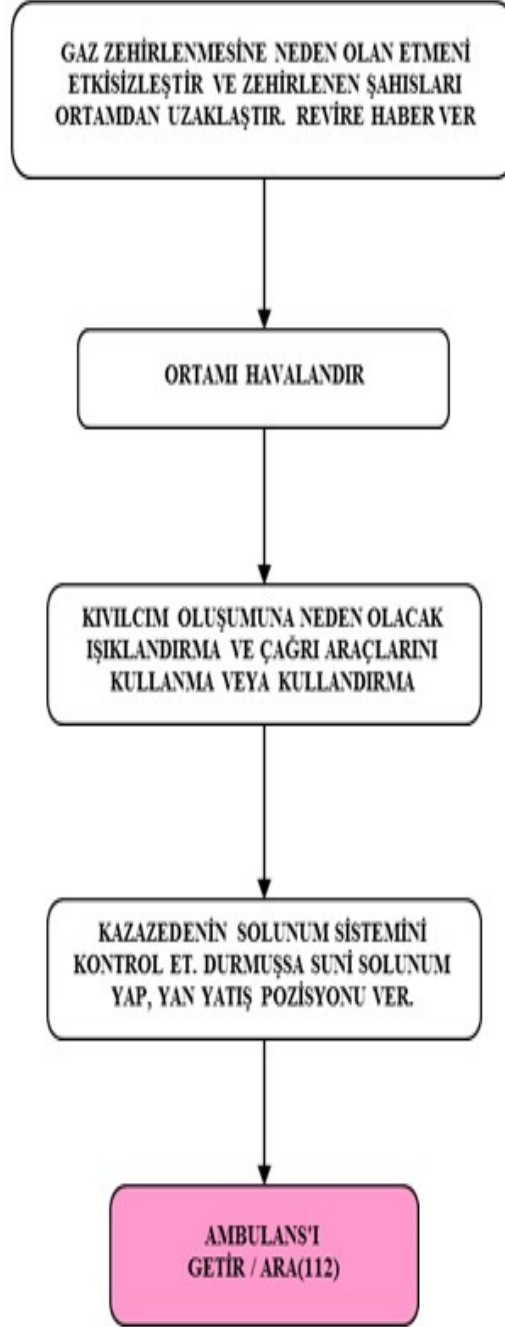
- 1-**Kendinizin ve diğer personelin güvenliğini sağlar.
- 2-** Durum hakkında, Kolluk Kuvvetlerine haber verilir.
- 3-** Hırsızlık yaptığına inanılan şüpheli kişi/kişiler izlemeye alınır.
- 4-** Şüpheli araç varsa cinsin, rengi ve plakası tespit edilir.
- 5-** Durum Acil Durum Koordinatörüne bildirilir.

7.10.GAZ ZEHİRLENMESİ

Herhangi bir kişinin gaza maruz kaldığını gördüğünde;

- 1-** Gaz zehirlenmesine neden olan etmeni etkisizleştir ve zehirlenen şahsı/shahısları ortamdan uzaklaştır. Farklı insanların bu bölgeye girişini engelle, çevrede ki insanlara bilgi ver.
- 2-** En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- 3-** Ortamı havalandır.
- 4-** Kıvılcım oluşumuna neden olacak ısıtılma ve çağrı araçlarını kullanma ve/veya kullandırma.
- 5-** Kazazedenin solunum sistemini kontrol et. Durmuşsa suni solunum yap. Kazazedeye yan yatış pozisyonu ver.(Bu uygulamaları ancak İlk Yardım Eğitimi almış, İlk Yardımcı personel uygulayabilir.)

GAZ ZEHİRLENMESİ MÜDAHALE PLANI

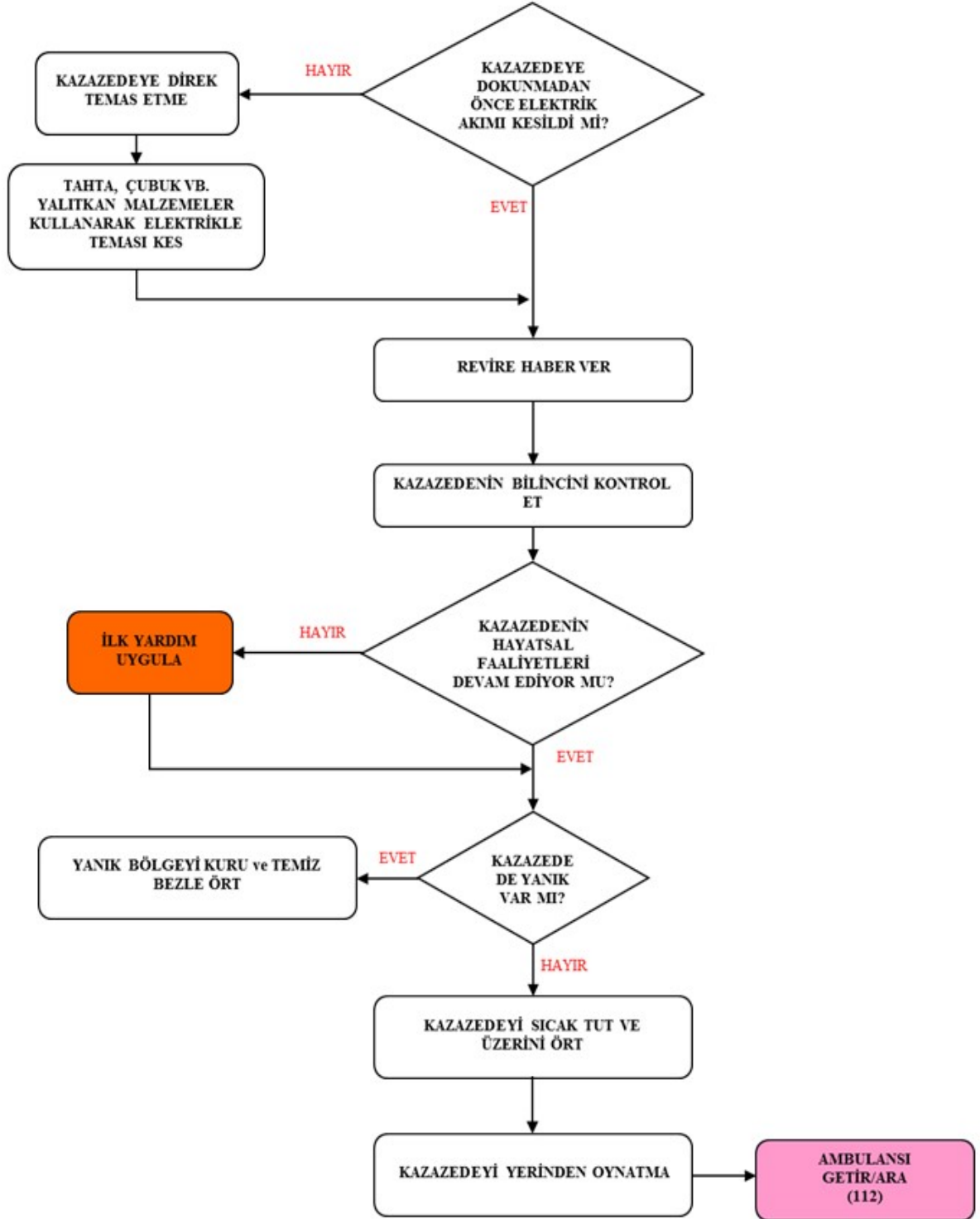

7.11.ELEKTRİK ÇARPMASI

Elektrik çarpması durumunda aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştiriniz;

- 1-** Kazazedeye direk müdahale etmeyin.
- 2-** Kazazedeye müdahale etmeden önce elektrik akımının kesildiğinden emin olun.
- 3-** Elektrik akımının kesilemediği durumlarda tahta, çubuk vb. yalıtkan malzemeler ile elektrik temasını kesin.
- 4-** En yakın sağlık kuruluşuna haber verin.
- 5-** Kazazedenin bilincini kontrol edin ve kazazedenin hayati faaliyetlerinin yerinde olup olmadığını kontrol edin.
- 6-** Acil Durum İlk Yardım ekiplerine haber verin, kazazedeye ilkyardım uygulamasının yapılmasını sağlayın.
- 7-** Kazazedenin bedeni üzerinde yanık olması durumunda yanık bölgeyi kuru ve temiz bir bezle örtün.
- 8-** Kazazedeyi sıcak ve rahat tutun ve yerinden oynatmayın.

ELEKTRİK ÇARPMASI MÜDAHALE PLANI

7.12.YANIK

Herhangi bir kişide yanık olayının yaşandığı görülürse;

1- Kazazede yanığa neden olan etmenden uzaklaştırılır. Çevredeki diğer insanlar da konu hakkında bilgilendirilir.

2- En yakın sağlık kuruluşuna haber verilir.

3- Yanığın şekli belirlenir.

SU YANIKLARINDA;

1. Yanığa sebep olan yanma sebebi ve yanma durdurulur.

2. III. Derece yanıklar hariç yanan bölge su ile soğutulur. Başka hiçbir müdahalede bulunmadan sağlık personeline devredilir.

3. El-kol-vücut üzerindeki saat, yüzük, bileklik vb. varsa takılar ve giysiler çıkartılır.

4. Yanık II.Derece bir yanık ise yanan bölgedeki kabarcıklar patlatılmaz. Yanık bölgenin üzeri temiz ve ıslak bez ile kapatılır. Sağlık ekiplerine devredilir.

5. Yanık I. Derece bir yanıkta ilkyardım yeterlidir. Gerekiyorsa Sağlık Kuruluşuna yönlendirilir.

ALEV YANIKLARINDA;

1. Yanma durdurulur. Yanan bölgenin üzerine örtü kapatarak söndürülür. Çevredeki diğer insanlara bilgi verilir.

2. Giysiler deriye yapışmışsa çıkartmadan soğuk uygulanır (Su vb.). Yanık %20'yi geçerse hayati faaliyetlerin kontrolü ve müdahalesi için en yakın sağlık kuruluşuna haber verilir.

KİMYASAL YANIKLARDA;

1. Yanma durdurulur. Kazazede kimyasal ortamdan uzaklaştırılır. Çevredeki diğer insanlara bilgi verilir.

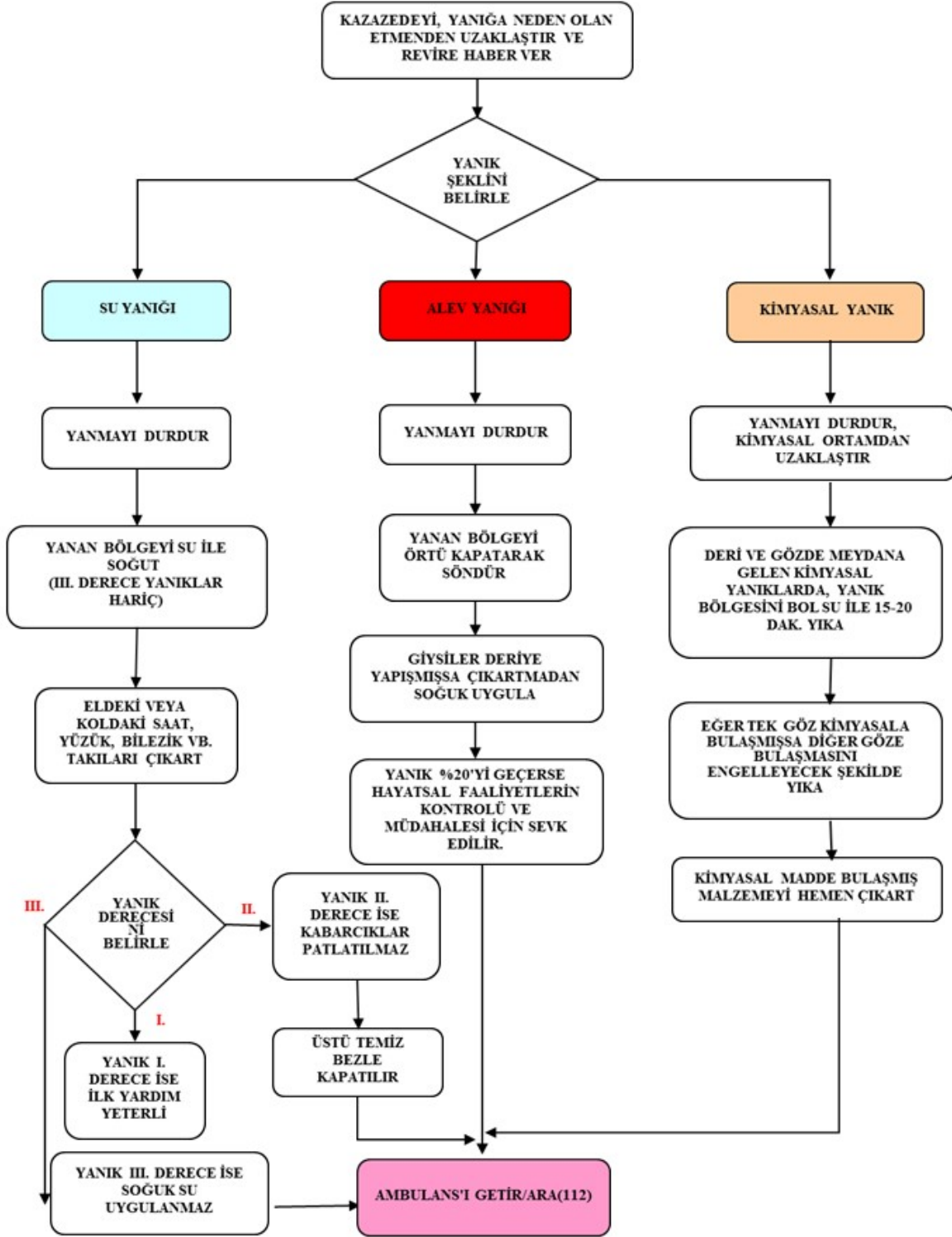
2. Deri ve gözde meydana gelen kimyasal yanıklarda yanık bölgesi bol su ile min. 15-20 dakika yıkanır.

3. Eğer tek göz kimyasala bulaşmışsa diğer göze bulaşmasını engelleyecek şekilde yıkanır.

4. Kimyasal madde bulaşmış malzeme hemen kazazedenin üzerinden çıkartılır.

5. Yanık bölgenin üzerine temiz bir bez kapatılıp hemen en yakın sağlık kuruluşuna haber verilir.

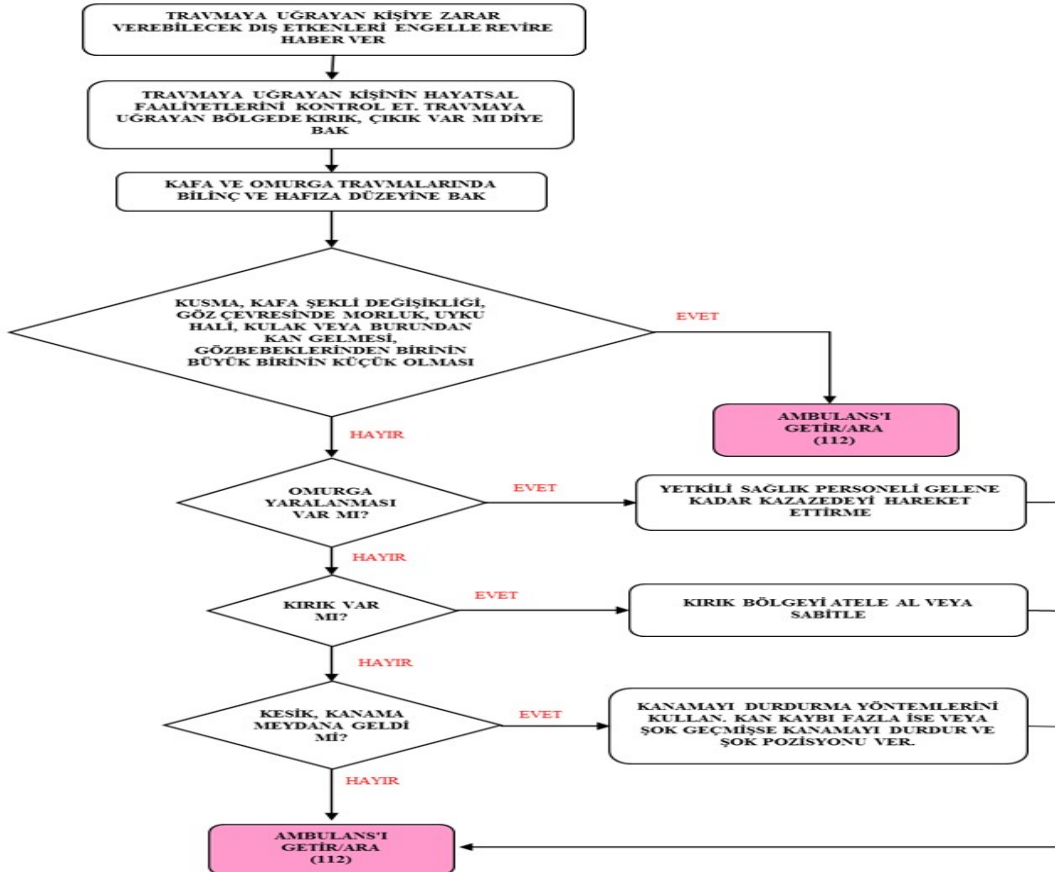
YANIK MÜDAHALE PLANI

7.13.TRAVMA

- 1- Travmaya uğrayan kişiye/kişilere zarar verebilecek dış etkenler engellenir ve en yakın sağlık kuruluşuna haber verilir.
- 2- Travmaya uğrayan kişinin hayati faaliyetleri kontrol edilir. Travmaya uğrayan bölgede kırık, çıkık var mı diye bakılır.
- 3- Kafa ve omurga travmalarında bilinç ve hafıza düzeyi devamlı sorular sorarak, kişi hakkında bilgiler alarak kontrol edilir.
- 4- Kusma, kafa şeklinde değişiklik, göz çevresinde morluk, kişide uyku hali, kulak veya burundan kan gelmesi, gözbebeklerinden birinin büyük birinin küçük olması durumları tespit edilir. Sağlık Ekipleri geldiğinde bu bilgiler onlara aktarılır.
- 5- Kazazedede herhangi bir omurga yaralanması olup olmadığı kontrol edilir. Sağlık ekipleri gelene kadar yaralı kesinlikle hareket ettirilmez.
- 6- Kazazedenin vücudunda herhangi bir kırık olup olmadığını kontrol edilir. Eğer varsa sağlık ekipleri geldiğinde kırık tespit edilen yer hakkında sağlık ekiplerine bilgi verilir. Kırık olan bölge sağlık ekipleri tarafından atele alınacak veya sabitlenecektir.
- 7- Kazazedenin vücudunda kanama veya kesik olup olmadığı tespit edilir. Bu durumda sağlık ekipleri gelene kadar kanama bölgesi temiz bir bez parçasıyla sıkı sıkı sarılır ve kanama durdurulmaya çalışılır.

TRAVMA MÜDAHALE PLANI

BÖLÜM 8;

EK-1 ACİL DURUM TELEFON LİSTESİ

- ACİL ÇAĞRI NUMARASI **112**
- YANGIN **110**
- AMBULANS **112**
- TRAFİK **154**
- POLİS **155**
- JANDARMA **156**
- ZEHİR DANIŞMA MERKEZİ **114**
- ORMAN YANGIN İHBAR **177**
- AFAD **122**
- SAĞLIK DANIŞMA **184**
- ELEKTRİK ARIZA **186**
- VALİLİK **179**
- TAEK ACİL DURUM HATTI **172**
- DOĞALGAZ **187**
- **AKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI 0(332) 8135291**
- SAĞLIK BAKANLIĞI, REFİK SAYDAM **0800 314 79 00** HIFZISIHHA
MERKEZİ BAŞKANLIĞI ZEHİR MERKEZİ (24 SAAT AÇIK)
- ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ZEHİR **0224 442 82 93** DANIŞMA MERKEZİ (24
SAAT AÇIK)
- DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ İLAÇ **0232 277 73 33** VE ZEHİR
DANIŞMANLIK MERKEZİ (24 SAAT AÇIK)
- HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ İLAÇ 0312 311 89 40 VE ZEHİR BİLİM
MERKEZİ: (SAAT:09:00 – 17:00 ARASI)

HASTANELERİN TELEFON NUMARALARI

SIRA NO	HASTANE ADI	İLETİŞİM BİLGİLERİ
1	AKŞEHİR DEVLET HASTANESİ	0 332 813 64 74
2	KONYA EĞİTİM ARAŞTIRMA	0 332 323 67 09
3	KONYA NUMUNE HASTANESİ	0332 235 45 00
4	MERAM TIP FAKÜLTESİ	0 332 223 60 00
5	SELÇUK TIP FAKÜLTESİ	0 332 241 50 00
6	AKŞEHİR PARK HASTANESİ	0 332 310 10 10

ACİL DURUMLARDA ÖNCELİKLE ARANACAKLAR LİSTESİ

ADI SOYADI	GÖREVİ	TELEFON
HATİCE YALÇIN	OKUL MÜDÜRÜ (İŞVEREN)	
OSMAN ÖZAL	MÜDÜR BAŞYARDIMCISI ((İŞVEREN VEKİLİ))	
RUKİYE DURAN	MÜDÜR YARDIMCISI	
SEHER KUŞ	MÜDÜR YARDIMCISI	
BAYRAM ASLAN	MÜDÜR YARDIMCISI	
RECEP DİNGİLOĞLU	HİZMETLİ	
HALİL İBRAHİM ŞAHİN	İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI	

EK-2 ACİL DURUMDA HASTA NAKLİNDE ARAÇ KULLANIMI VE GÖREVLİLER

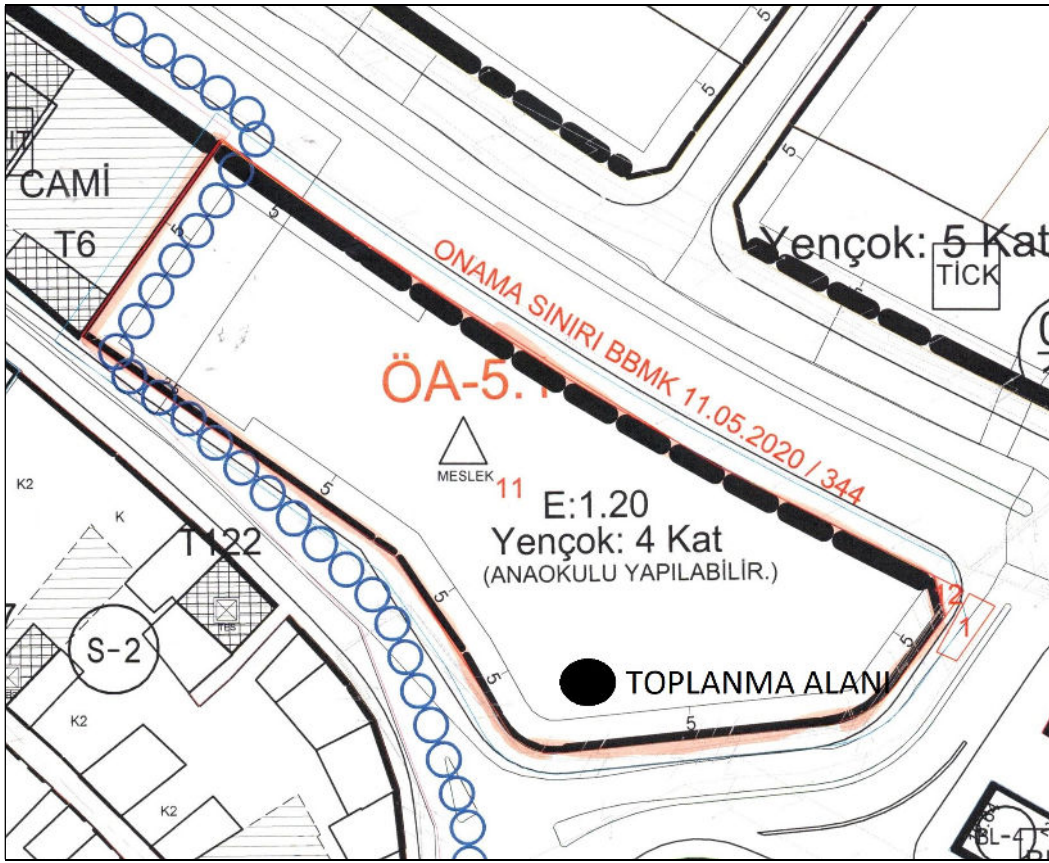
HASTA NAKİL ARACINI KULLANACAK PERSONELİN LİSTESİ

SIRA NO	ADI SOYADI/GÖREVİ	İLETİŞİM BİLGİLERİ
1	RECEP DİNGİLOĞLU	

EK-3 ACİL DURUM TOPLANMA BÖLGESİ

ACİL DURUM TOPLANMA BÖLGESİ

BİNA BAHÇESİ

EK-4 ACİL DURUM TALİMATI;

1. AMAÇ

Akşehir Şehit Özden Çınar MTAL'de çevreyi ve insan sağlığını etkileyebilecek potansiyel ve beklenmedik durumlara karşı önceden hazırlıklı olmak ve acil durum oluştuktan sonra çıkabilecek riskleri en aza indirmeye yönelik yapılacak faaliyetleri metotları ve sorumluları belirlenmesini sağlar.

2. KAPSAM ve SORUMLULUK

Tüm acil durumları kapsar.

3. UYGULAMA

İşletmeyi tehlikeye sokabilecek yangın, deprem, sel, su baskını, parlama ve patlama, savaş, sabotaj ve terör, kontrolsüz deşarj, kontrolsüz emisyon, kimyasalların dökülmeler, diğer çevresel kazalara karşı ve tüm vardiyalarda talep edilen müşteri ve yan sanayi istekleri için uygulanacak faaliyetler aşağıda belirtilen tablolara göre uygulanır.

ACİL DURUM	YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
YANGIN	1. Telaşlanmayınız, yangını çevrenize ve sorumlu kişilere duyurunuz.	Siren Sistemi Ses	Tüm Çalışanlar
	2. Yangın tehlikesinde koşuşturmayı ve paniği engelleyiniz. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayınız.	-	Koruma Ekibi
	3. Gaz vanalarını, elektrik şalterlerini, kapı ve pencereleri kapatınız.	-	Kurtarma Ekibi
	4. Yanıcı maddeleri uzaklaştırınız. Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayınız.	-	Kurtarma Ekibi
	5. Eğer yangın kendi imkanlarınızla söndüremeyecek kadar büyük ise; en kısa ve doğru olarak adrese, yangın cinsini (elektrik, bina, akaryakıt vb) belirtmek suretiyle itfaiyeye haber veriniz.	Dahili Tlf: Dış Tlf:	Yangın Söndürme Ekibi
	6. İtfaiye gelinceye kadar D-TG-0043 Acil Durum Ekipmanları kullanma talimatına uygun olarak yangını söndürmeye çalışınız.	Acil durum dolabı, yangın tüpleri, yangın dolapları	Yangın Söndürme Ekibi
	7. Görevlilerden başka kişilerin yangın sahasına girmesine engel olunuz.	-	Koruma Ekibi
	8. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarınız.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi

	9.Yaralılara ilkyardım müdahalesini yapınız.	İlk yardım dolabı	İlkyardım Ekibi
ACİL DURUM	YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
DEPREM	1. Sarsıntı halinde koşuşturmayı ve paniği engelleyiniz. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayınız.	Ses	Koruma Ekibi
	2. Olay anında toplanma bölgesinde oluşabilecek dış tehlikelere karşı (hırsızlık, yağma vb.) önlem alınız.	-	Koruma Ekibi
	3. Tüm bölümler gözlemlenerek, oluşan veya oluşabilecek patlama, parlama veya alevlenme gibi durumlar için önlem alınız.	Acil durum dolabı, yangın tüpleri, yangın dolapları	Yangın Söndürme Ekibi
	4. Tüm bölgelerdeki gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatınız	-	Kurtarma Ekibi
	5. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarınız.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi

	6. Yaralıları ilkyardım müdahalesini yapınız.	İlk yardım dolabı	İlkyardım Ekibi
ACİL DURUM	YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
SEL VE SU BASKINI	1. Eğer sel veya su baskını çok şiddetli ve büyük ise telaşlanmayınız, durumu çevrenize ve sorumlu kişilere duyurunuz.	Siren Sistemi Ses	Acil Durum Ekibi
	2. Olayın olduğu bölüm personelini toplanma bölgesinde toplayınız.	-	Koruma Ekibi
	3. Açık pencere ve kapıları kapatınız.	-	Acil Durum Ekibi
	4. Trafodan enerjiyi kesiniz ve gaz vanalarını kapalı duruma getiriniz.	-	Kurtarma Ekibi
	5. Olay kontrol edilemeyecek şiddette ise Sivil Savunmaya haber veriniz.	Tel no:	Acil Durum Ekibi
	6. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarınız.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi

	7.Yaralılara ilkyardım müdahalesini yapınız.	İlk yardım dolabı	İlkyardım Ekibi
	8.İşyerine su girilecek yerlere bariyerler kurunuz.	-	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi
ACİL DURUM	YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
PARLAMA VE PATLAMA	1. Telaşlanmayınız, parlama ve patlama esnasında çevrenize ve sorumlu kişilere duyurunuz.	Siren Sistemi Ses	Acil Durum Ekibi
	2. Parlama ve patlama tehlikesinde koşuşturmayı ve paniği engelleyiniz. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayınız.	-	Koruma Ekibi
	3. Gaz vanalarını, elektrik şalterlerini, kapı ve pencereleri kapatınız.	-	Kurtarma Ekibi
	4. Yanıcı ve patlayıcı maddeleri uzaklaştırınız. Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayınız.	-	Kurtarma Ekibi
	5. Tüm bölgelerdeki gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatınız.	-	Kurtarma Ekibi
	6. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarınız.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi

	7.Yaralılara ilkyardım müdahalesini yapınız.	İlk yardım dolabı	İlkyardım Ekibi
	8. Olayın olduğu bölgeye koruma bandı çekerek personelin girişini engelleyin.	Acil durum dolabı (koruma bandı)	Kurtarma Ekibi Koruma Ekibi
ACİL DURUM	YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
SABOTAJ, TERÖR ve SAVAŞ	1. Bomba İhbarı Alırsanız; a) Arayan kişiden alabileceğiniz kadar çok bilgi alınız. Arayan kişiyi, dediklerini kaydedebilmek için telefonda tutmaya çalışınız. Polisi ve bina yönetimini haberdar ediniz. b) Bomba ihbarını aldıktan sonra, şüpheli hiçbir pakete dokunmayınız. Şüpheli paketin etrafını boşaltınız ve polise haber veriniz. Binayı tahliye ederken pencerelerin önünde durmaktan ve diğer tehlike potansiyeli bulunan alanlardan kaçınız. Acil durum ekiplerinin caddeleri kullanmalarını engellemeyiniz.	Polis İmdat :155	Acil Durum Ekibi
	2. Bina Patlamaları Sırasında; a) Binada bir patlama meydana gelmişse, binayı en kısa sürede ve sakın şekilde terk ediniz. b) Dolaplardan ya da tavandan bir şeyler düşüyorsa, sağlam bir masanın altına giriniz. c) Eğer yangın çıkmışsa; yere yakın durunuz ve binayı en hızlı şekilde terk ediniz. Islak bir bezle ağzınızı burnunuzu kapayınız. Kapalı bir kapıya yaklaşırken, elinizin tersini kapıyı kontrol etmek için kullanınız. Eğer kapı sıcak değilse vücudunuzla destekleyerek kapıyı yavaşça açınız. Eğer kapı dokunulmayacak kadar sıcaksa, acil çıkış kapılarını kullanınız. d) Ağır duman ve gazlar öncelikle tavanda toplanır. Her zaman dumanın altında kalmayı deneyiniz.	-	Tüm personel

3. Kimyasal Savaş Sırasında;

Ferdi Korunma:

- a) Binada bulunan sığınma bölgesine gidiniz. Kapatılmış pencere veya kapı aralıklarını, ek önlem olarak sulandırılmış çamaşır suyuna batırılmış bez, battaniye, vb. malzeme ile örtünüz.
- b) Tehlike geçinceye kadar bekleyiniz.
- c) Eğer gözlerinizde yanma varsa, bu gaz sızıntısının belirtisidir. Gözlerinizi bol su ile yıkayınız.
- d) Sızıntı olduğunu tahmin ettiğiniz bölgeyi önce sulandırılmış çamaşır suyu ile, daha sonra sabunlu su ile yıkayınız.

Toplu Korunma:

- a) Tehlike anında en yakınızda bulunan güvenli, kapalı bir yere gidiniz.
- b) Paniğe ve heyecana kapılmayınız.
- c) Yapılacak uyarılara göre hareket ediniz.

-

Tüm Personel

**EK-5 İŞYERİ KAZA VE MESLEK HASTALIĞI
BİLDİRİM FORMU;**

- KAZANIN NEDENİ
- KAZAZEDE BİLGİLERİ
- KAZANIN OLUŞ ŞEKLİ
- KAZANIN ŞİDDETİ
- SONUÇ VE ÖNERİLER

TARİH

İLGİLİ FİRMA

[55]

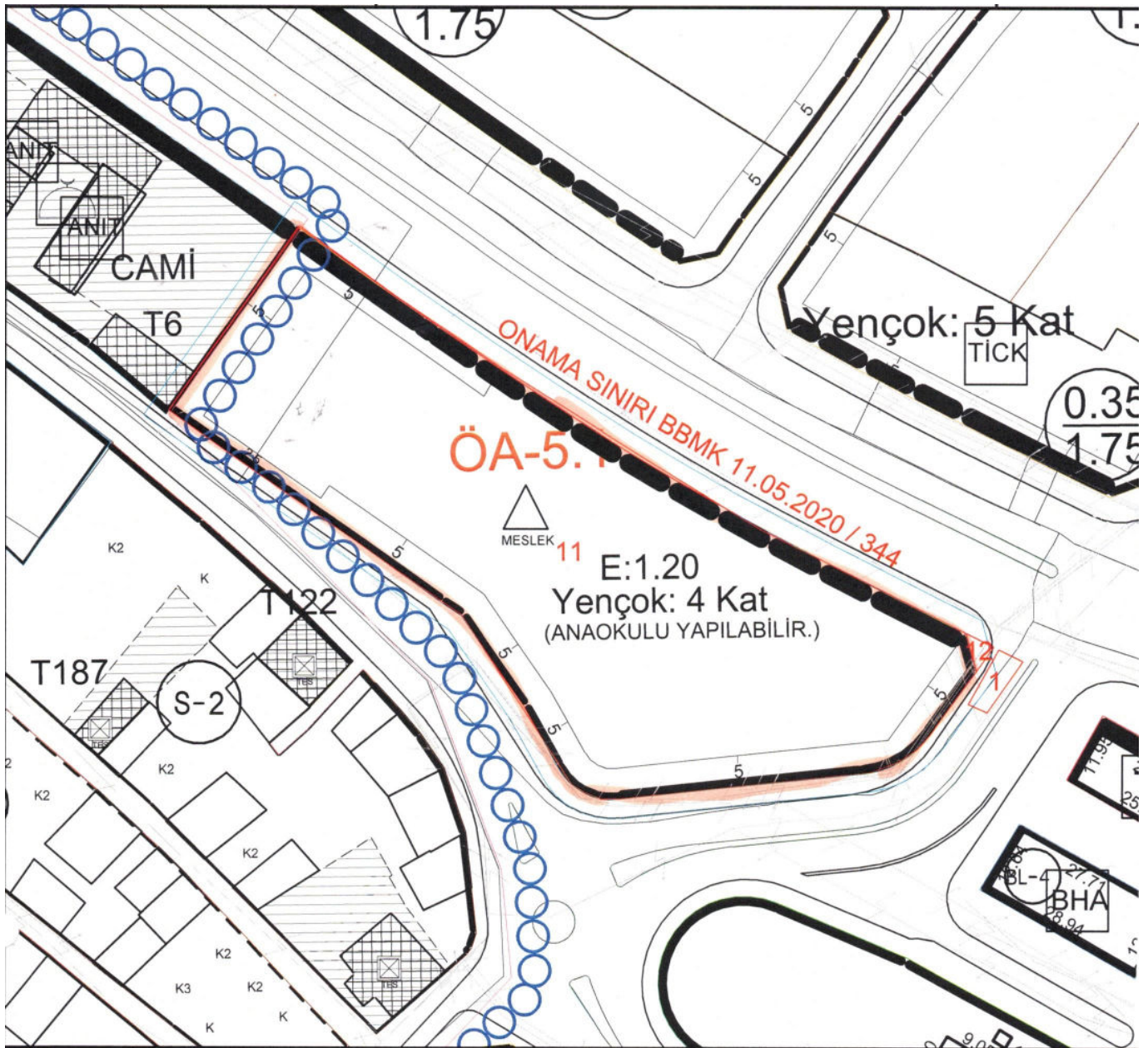
No

CİDDİ SORUNLAR

TEHLİKELİ

UYARI

EK-6 KURUMUN ÖLÇEKLİ PLANI;

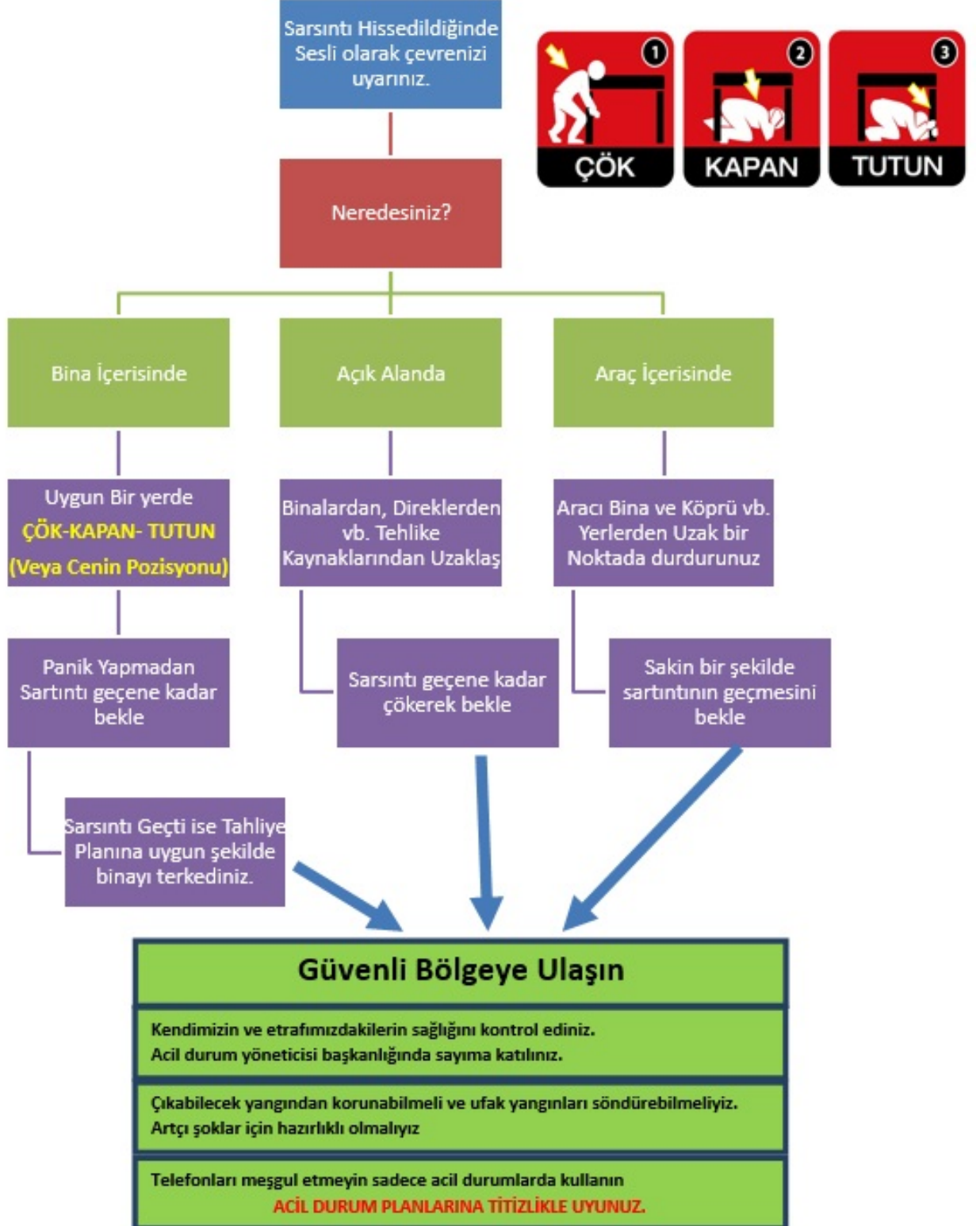
EK-7 ACİL DURUMLAR VE KAÇIŞ YOLLARI

ACİL DURUM NUMARASI :112

İŞYERİMİZDE İŞ GÜVENLİĞİ İÇİN KULLANILAN RENKLER VE ANLAMLARI

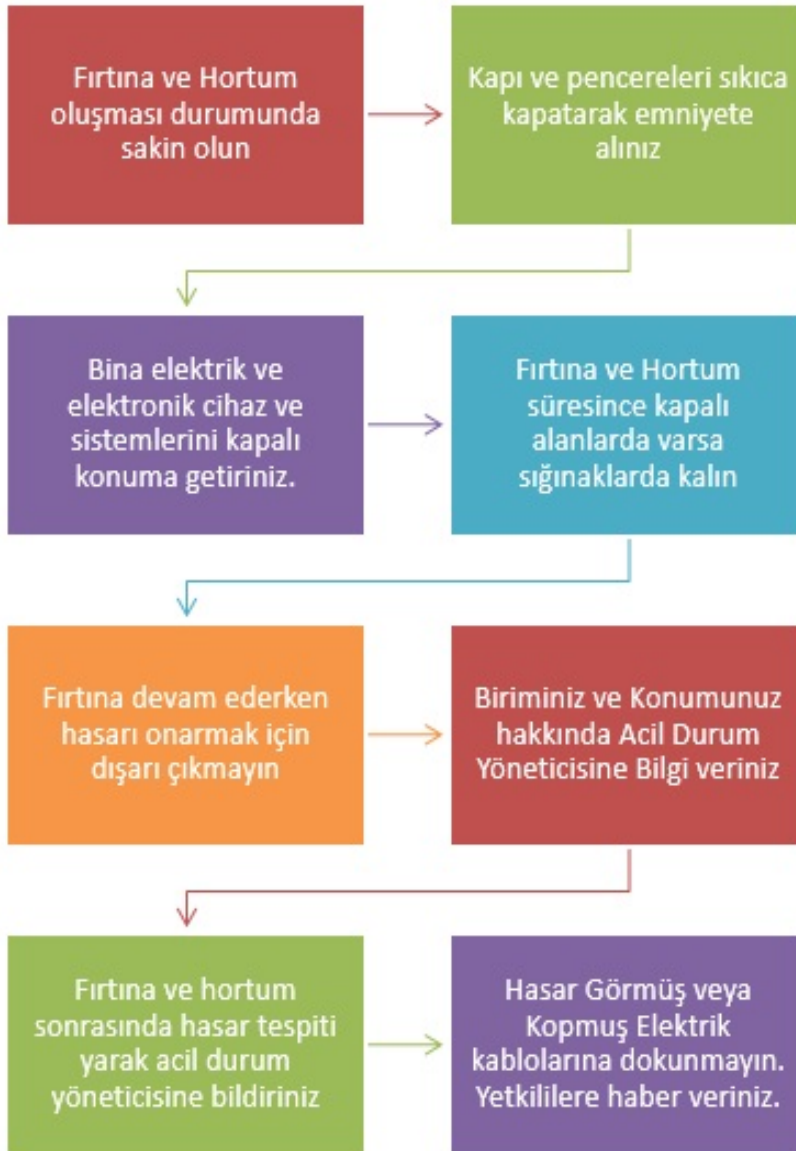
Renk	Anlamı veya Amacı	Talimat ve Bilgi
Kırmızı	Yasak işareti	Tehlikeli hareket veya davranış
	Tehlike alarmı	Dur, kapat, düzeneği acil durdur, tahliye et
	Yangınla mücadele ekipmanı	Ekipmanların yerinin gösterilmesi ve ne olduğu
Sarı	Uyarı işareti	Dikkatli ol, önlem al, kontrol et
Mavi (1)	Zorunluluk işareti	Özel bir davranış ya da eylem Kişisel koruyucu donanım kullan
Yeşil	Acil kaçış, ilk yardım işareti	Kapılar, çıkış yerleri ve yolları, ekipman, tesisler
	Tehlike yok	Normale dön
(1) Mavi:	Sadece dairevi bir şekil içinde kullanıldığında emniyet rengi olarak kabul edilir.	
(2) Floresan turuncu:	Emniyet işaretleri dışında sarı yerine kullanılabilir. Özellikle zayıf doğal görüş şartlarında bu renk çok dikkat çekicidir.	

Deprem Anında Hareket Tarzı

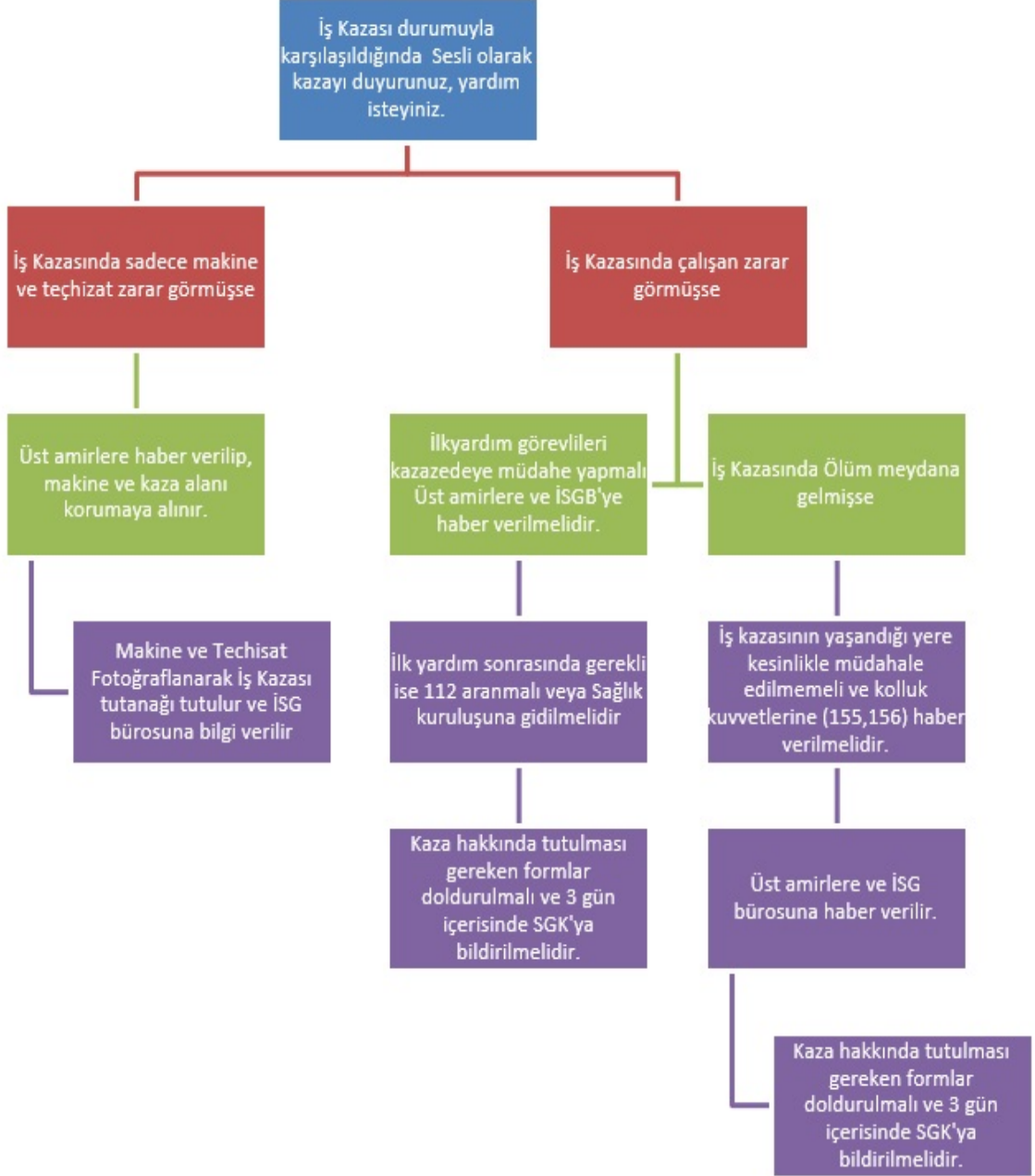

Fırtına Anında Hareket Tarzı

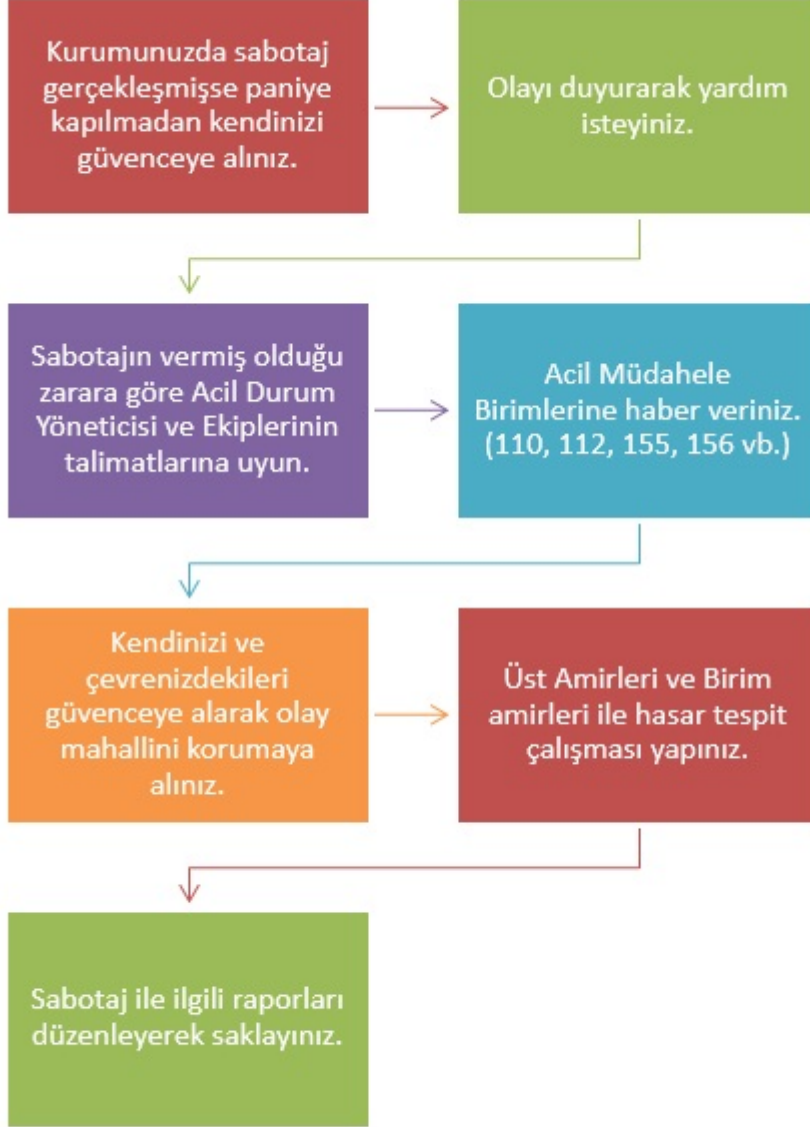
Ek-3-D Fırtına Anında Hareket Tarzı

İş Kazası Anında Hareket Tarzı

Sabotaj Anında Hareket Tarzı

Sel ve Su Baskınlarında Hareket Tarzı

Ek-3-B Su Baskını- Sel Anında Hareket Tarzı

UNUTMAYIN!

Hızla Akan 15-20 cm Derinlikteki Su Bir İnsanı Sürüklüyebilir.

Yangın Anında Hareket Tarzı

Ek-3-E Yangın Anında Hareket Tarzı

Zehirlenme Anında Hareket Tarzı

ACİL DURUM TEL:112

Yangın	:	110
Acil servis	:	112
Polis İmdat	:	155
Jandarma	:	156
AFAD	:	122
Zehir Danışma	:	114
Elektrik Arıza	:	186
Doğalgaz	:	187